

Kuntalehti

A portrait of a man with light brown hair and blue eyes, wearing a grey suit, white shirt, and a patterned tie. He is standing in front of a background with red curtains and a warm, orange light source on the right.

Tulieluinen
vaikuttaja

Vuoden 2025
kohokohdat

Voittaja-ainesta

Elinvoimakunta-koulutukset

Suomen Yrittäjät tarjoaa kunnille ja päättäjille konkreettisia työkaluja ja osaamista. Järjestämme **seminaareja, koulutuksia ja verkostoitumistilaisuuksia** kuntajohtajille, päättäjille ja asiantuntijoille, jotka työskentelevät yritysrajoissa.

Näissä tilaisuuksissa:

- Saat ajankohtaista tietoa yrittäjien tarpeista ja toimintatavoista.
- Opit käytännön keinoja yritysmyönteisen kunnan rakentamiseen.
- Verkostoidut muiden kuntien ja asiantuntijoiden kanssa – ja saat uusia ideoita omaan työhösi.

Tutustu tarjontaan ja tule mukaan!

Katso lisää
me.yrittajat.fi/kunta

Kuva: Jouni Lampinen

Uudella tavalla lisää turvallisuutta kuntiin

Uudenlaisella turvallisuussopimuksella Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula vahvistavat alueen varautumista sekä toimintakykyä häiriö- ja poikkeusoloissa.

– Olemme saaneet historiallisen sopimuksen aikaiseksi, Järvenpään kaupunginjohtaja **Iiris Laukkanen** arvioi.

– Olemme itsenäisiä kuntia ja teemme itsenäisesti ratkaisuja, ja olemme lujia yhdessä.

Sopimus on hyväksytty kaupungin- ja kunnanhallituksissa. Keski-Uudenmaan yhteinen toimintamalli on täysin uusi ja ainoa laatuaan Suomessa.

Yhteistyösopimus kattaa muun muassa yhteisen varautumisen ja suunnittelun sekä tilannekuvan ja resurssien jakamisen esimerkiksi henkilöstöstä ja materiaaleista lähtien.

Jouni Lampinen

Kuukauden luetuimmat

1. TYÖPAIKKAUUTISET
Savonlinnan kaupunginjohtajaksi haki 27, suostumuksensa antoi lisäksi kaksi nykyistä kunnanjohtajaa

2. TYÖPAIKKAUUTISET
Kuusi hakijaa sai kutsun haastatteluun Pirhan hallintojohtajaksi

3. UUTISET
Nämä kaupungit ja kaupunginosat ovat erityisen tärkeitä Samuli Putrolle – ”Tulee jopa uniini”

Kuva: Kari Långsjö

Lakiuudistukselle satelee kritiikkiä

Hankintalain uudistamista koskevista lakiehdotuksesta aiheutuvat keskeiset hyödyt ja kustannukset jäävät epäselviksi. Näin arvioi lainsäädännön arviointineuvosto, joka antoi lausunnon hallituksen lakityöstä työ- ja elinkeinoministeriölle.

Hallituksen esitysluonnoksessa on olennaisia puutteita. Lisäksi neuvosto kehottaa korjaamaan esitysluonnosta lausuntonsa mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

– Hallituksen tulee vihdoin ottaa aikalisä hankintalain valmistelussa, Kuntaliiton toimitusjohtaja **Minna Karhunen** kommentoi neuvoston arvioinnin julkaisun jälkeen.

Jouni Lampinen

Melkoinen vuosi kuntakentällä

Tässä lehdessä katsotaan tulevaan, mutta kuvin ja sanoin tehdään myös katsaus menneeseen vuoteen. Kuntalehden toimittaja **Jouni Lampinen** on käynyt läpi satoja Kuntalehden juttuja ja kuvia ja nostanut aarteet suureen koosteeseen.

Kuntalehdestä löytyy uutisia, taustoja, henkilöitä. Iloa on ja tuskaakin välillä. Lehden tavoitteena on löytää myös ratkaisuja ja siihen haastateltavamme ovat valmiita.

Tänä vuonna erityistä kiinnostusta on herättänyt teema johtamisesta. Kuntajohtajien erilaiset tilanteet, päättäjiä ja kuntajohtajien suhde, paineet ja vaalit ovat puhuttaneet.

Varainhoitoyhtiö EQ:n toimitusjohtaja **Jouko Pölönen** sanoo jotain itsestään selvää ja silti se on sanottava aina uudestaan: Meidän pitää oppia kuuntelemaan ihmisiä ja ymmärtämään erilaisia elämänvaiheita- ja tapoja.

Tampereen pormestari **Ilmari Nurminen** (sd.) kertoo joulukuun lehden suuressa henkilöhaastattelussa näkemyksiään suomalaisesta kuntakentästä.

Kuntalehden toimitus kiittää vinkeistä, yhteydenotoista ja siitä, että teette lehteä kanssamme.

Tiina Ojut

Tiina Ojutkangas
Päätoimittaja

KUNTALEHTI 10/2025 Parempia päätöksiä tiedolla ja kohtaamisilla.

108. vuosikerta
ISSN 1236-0066
Aikakausmedian jäsen

JULKAISIJA
KL-Kustannus Oy

Postiosoite
Kuntatalo,
Toinen linja 14
00530 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA
Tiina Ojutkangas

TAITTO JA ULKOASU
KRUT, krut.fi

KANSI
Timo Marttila

Juttuvinkit, tiedotteet ja mielipiteet
toimitus@kuntalehti.fi

Onko jutussa virhe?
Lehti korjaa olennaiset asiavirheet viipymättä.
Oikaisupyynnöt:
toimitus@kuntalehti.fi

ILMOITUKSET
Mediakortti:
kuntalehti.fi/mediakortti
Työpaikkailmoitukset:
asiakaspalvelu@
kuntalehti.fi

Mainosmyynti
Marianne Lohilahti
Puh. 040 708 6640
marianne.lohilahti@
kuntalehti.fi

Inkeri Valtonen
Puh. 040 717 8614
inker.valtonen@
dorimedia.fi

Painopaikka
PunaMusta Oy

TILAUKSET
kuntalehti.fi/tilaa
kuntalehti@atex.com
Puh. 03 4246 5375

Viisi kysymystä -sarjassa Ylen Petteri Löppönen kertoo tärkeistä paikoistaan. Harry-koiran kanssa ulkoillaan Vantaalla.

54

Kuva: Markus Sommers

Kaj-yhtye villitsi myös Vöyrillä.

Kuva: Felice Hendersson, Bertills & Jung

32

Sisällys

- 6 Kauas karkaa valtionosuusuudistus
- NÄKÖKULMA
8 Suomen parhaat voimat ja kaikki puolueet etsimään ratkaisuja
- 10 Töitä ja valintoja
- KOLUMNI
12 Markkinointi on ankaria valintoja
- 13 Uutiset
- PÄÄKIRJOITUS
15 Kannattaa kuunnella erilaisia näkemyksiä
- 16 “Samoilla periaatteilla johdetaan menestystä kunnassakin”
- 19 Tästä on hyvä johtaminen tehty
- 20 Taito tulla vaaleissa valituksi
- 26 Kuntaliitto on yhteinen ja vahva ääni
- 27 Päätökset vaikuttavat lapsiin, ja se on huomioitava kunnolla
- 28 VUODEN PARHAAT Kuntalehden vuosi kuvin ja sanoin
- 36 Elinvoimaa Ähtäriin uudella kampuksella
- KUNTALEHTI KYSY
38 Mitä odotat vuodelta 2026?
- KUNTAJOHTAJAN BLOGI
40 Kuka pelastaa pienet kunnat?
- 41 Mielipiteet + Somessa
- ESITTELYSSÄ
44 Jämäkkä mutta lempeä
- 48 Juristiblogisti ja Juuan luottamus päättäjä
- VIISI KYSYMYSTÄ
54 ”Sellainen olisi täydellinen kotiseutu”
- PÄÄTTÄVÄT ELIMET
56 Suomi – tuhansien katastrofien maa
- LAKIA LUKIEN
58 Miten turvataan rakentava ilmapiiri?
- 59 Ristikko

Kuntalainen äänestää jaloillaan sanoo Varainhoitoyhtiö EQ:n toimitusjohtaja Jouko Pölönen. Kuva: Tomi Parkkonen

Juukalainen Saku Timonen tietää, miten sanoja käytetään. Kuva: Ari Mölsä

43

Avainsanoja ovat kansainvälisyys, vesi, turvallisuus, matkailu, kausiasukkaat.

Mikkeliläinen valtuutettu Tapio Honkamaa Kuntalehdessä.

Kunnallisveroprosentit eriytyvät Suomessa osittain siksi, että rahoitusjärjestelmä on rikki, sanoo Kouvolan kaupunginjohtaja Marita Toikka.
Kuva: Ari Nakari

Uudistamisen tarvetta on, myöntää Espoon kaupunginjohtaja Kai Mykkänen.
Kuva: Kerttu Penttilä, Espoon kaupunki

Kauas karkaa valtionosuusuudistus

Hallitus pudotti marraskuun loppuvaiheessa uutispommin. Uudistus kuntien valtionosuuksiin kaatui.

Teksti Jouni Lampinen

Valtionosuusjärjestelmän edellisestä kokonaisuudistuksesta on kulunut noin kymmenen vuotta aikaa.

– Nähtiin, miten järjestelmä on mennyt rikki. Siksi on todella harmi, että kokonaisuudistusta ei saada tehtyä tällä hallituskaudella, kunta- ja alueministeri **Anna-Kaisa Ikonen** (kok.) kertoo.

Matkan varrella järjestelmää on muokattu sote-tasauserillä. Nämä erät pohjautuvat sote-uudistuksen siirtymävaiheen tilanteeseen ja niillä tasattiin uudistuksen vaikutuksia kunnille.

Sote-erät olivatkin kantona kaskessa hallituspuolu-

eiden hakiessa eri vaihtoehtoja, kuinka paljon muutoksia voitaisiin sallia.

– Suurin kiista koski sote-tasauseriä ja niihin liittyvää muutosrajoitinta. Siihen tämä kilpistyi.

Ikonen lupaa, että uudistustyön aikana kertynyttä tietoa annetaan julki mahdollisimman kattavasti.

Tietoa kaivataan

Kuntaliiton varatoimitusjohtaja **Timo Reina** pitää välttämättömänä, että ministeriö julkaisee viimeisimmätkin valmisteluaineistot ja laskelmat.

UUDISTUKSEN JATKO

■ Siirtymässä seuraavan hallituksen käsiin

■ Eduskuntavaalit käydään keväällä 2027

Eräitä täsmämuutoksia olisi hyvä tehdä nopeastikin.

– Toivottavasti se lisää ymmärrystä siihen, miksi tämä uudistus ei edennyt ja auttaa keskustelua jatkosta.

Reina ymmärtää, että sote-erien ja niiden vaikutuksen olleen keskeisellä sijalla uudistuksen kohtaloa mietittäessä.

– Mutta toki esillä on varmasti ollut muitakin valtionosuuksien määräytymiseen vaikuttavia tekijöitä. Viime kädessä olettaisin, että on katsottu kokonaisvaikutuksia.

Kaikissa valtionosuusuudistuksissa on ollut aieminkin voittajia ja häviäjiä, ja näitä vaikutuksia on siten eri tavoin pehmennetty, Reina muistuttaa.

– On yllättävää, että uudistus olisi tähän kaatunut.

Parlamentaarinen kuntia koskeva tulevaisuustyö on käynnistymässä ja siinä yhteydessä tarkastellaan myös valtionosuusuudistuksen jatkoa.

– Samalla rahoitusta on katsottava laajalti, ei vain osaa valtionosuusrahoituksesta, kuten nyt tehtiin.

Samalla on pidettävä mielessä, että kuntatalouden tulevaisuuden ratkaisee talous- ja työllisyyskehitys ja sen vaikutus verotuloihin, Reina lisää.

Vanha järjestelmä

Valtionosuudet tarkoittavat sitä rahaa, jolla maksetaan esimerkiksi koulut ja varhaiskasvatus. Lisää rahaa olisi kaivattu myös Kymenlaaksossa sijaitsevassa Kouvolassa, jossa on noin 78 000 asukasta.

Kouvolan kaupunginjohtaja **Marita Toikka** toivoi toden teolla, että ministeri olisi saanut vietyä valtionosuusuudistuksen perille asti.

– Edellisen valtionosuusuudistuksen jälkeen on tapahtunut ehkä kuntahistorian suurimmat rakennemuutokset, eli sote- ja TE-uudistukset, joten vanha kuntien rahoitusjärjestelmä vaatii päivittämistä.

Nykyiset valtionosuuksien laskentaperusteet ovat aikaansa jäljessä. Ne perustuvat tietoihin, jotka eivät vastaa nykytilaa.

– Kyse ei ole yksittäisen kunnan edunvalvonnasta, vaan yhteiskuntajärjestelmämme ja siihen liittyvästä oikeudenmukaisuuden tunteesta.

Kouvolan kaupunginjohtajan mukaan uudistus olisi parantanut Kouvolan taloudellista asemaa vähintään 4–10 miljoonalla eurolla ja parhaimmillaan jopa 20 miljoonalla vuodessa, jos sote-tasauserät olisi kokonaan poistettu.

– Neljä miljoonaakin olisi ollut iso summa rahaa.

Myös Kemin kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

on pettynyt uudistuksen kaatumiseen.

– On erittäin harmillista, että aivan keskeinen työ jää nyt kesken. Ongelmat eivät kuitenkaan ole katoamassa minnekään. Niiden seuraukset vain tulevat pahenemaan entisestään.

Lapissa sijaitsevassa Kemin kaupungissa on noin 19 300 asukasta.

Lapsirikkaat kaupungit

Kun valtionosuusuudistusta kokonaisuudessaan taas aletaan käynnistämään, Espoon kaupunginjohtaja **Kai Mykkänen** toivoo sen työn rinnalla tarkasteltavan verotuottojen jakautumista valtion ja kuntien kesken.

– Uudistaminen täytyy tehdä tavalla, joka ei kohtuutomaasti vaikeuta monien lapsirikkaiden kaupunkien edellytyksiä pärjätä.

– Eräitä täsmämuutoksia olisi hyvä tehdä nopeastikin.

Tällainen muutos voisi olla esimerkiksi työllisyyspalveluiden valtionosuuksien pohjalla olevien työvoiman määrän ja rakenteiden lukujen nopeampi päivittyminen, Mykkänen lisää.

Uudellamaalla sijaitsevassa Espoossa asuu 325 000 asukasta.

MAINOS

IKROLIITTI Oy
PIENI TEHOKAS TERÄVÄ

Arkeologiset työt kaikkialla Suomessa varmasti ja ripeästi

- muinaisjäännösselvitykset
- muinaisjäännöskartoitukset
- arkeologiset inventoinnit
- arkeologiset kaivaukset
- arkeologiset valvonnat

Ratkaisemme asiakkaan arkeologiset ongelmat

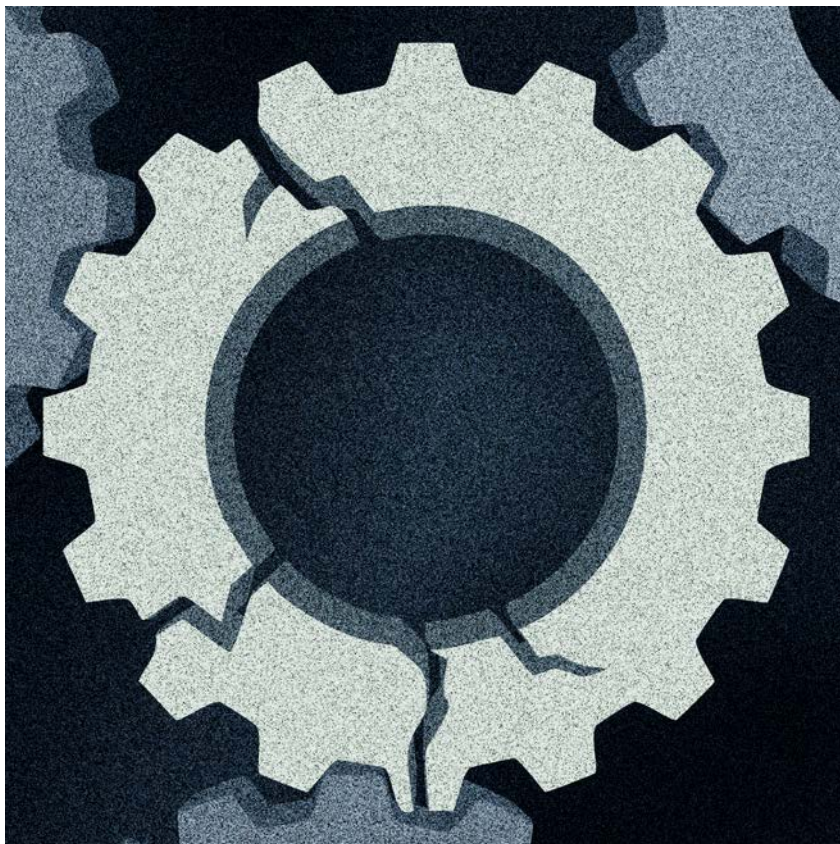
Selvitämme mitä asiakas tarvitsee ja toteutamme sen

Teemme laadukkaan raportin ja paikkatietoaineiston

mikrolitti@mikrolitti.fi
puh. 0400530057

www.mikrolitti.fi
Louhentie 8 C, 02130 Espoo

Kuvitus KRUT Collective, krut.fi

Suomen parhaat voimat ja kaikki puolueet etsimään ratkaisuja

Meillä tulisi olla kykyä ja rohkeutta aidosti yhdessä miettiä, millainen on kunnan rooli, tehtävät ja rahoitus, odottaa Minna Karhunen.

Kuntakohtaisille eroille on perusteensa. Kauniainen menetti uudistuksessa huomattavasti enemmän verotuloja kuin sen sote-kustannukset olivat. Kaskisille kävi päinvastoin. Mutta voivatko kuntien tulot perustua loputtomiin vanhoihin tehtäviin? Myös maailma ympärillä muuttuu ja väestöolosuhteet vaihtelevat.

Ehkä rikkiinäistä järjestelmää ei kannata edes yrittää korjata. Pitäisikö rakentaa kokonaan uusi? Nyt kaatuneessa valtionosuusuudistuksessa oli kyse peruspalveluiden valtionosuuksista, joka on noin kymmenen prosenttia kuntien rahoituksesta. Kuntakohtaisia eroja toki on, mutta koko kuntakentän rahoituksesta 90 prosenttia tulee muualta kuten kuntaverosta.

kiinteistöverosta, yhteisöverosta, maksuista ja palvelutuotoista. Seuraavalla kerralla pöydälle olisi syytä ottaa koko rahoitusjärjestelmä. Mutta myös tehtävät ja normit. Kuntaliitto on esittänyt parlamentaarista työtä valtion kuntapolitiikan suunnan määrittelemiseksi. On päivänselfää, että rahoitus ei tule tulevana vuosina merkittävästi lisääntymään. Samanaikaisesti väki vähenee ja vanhenee. Lapsia syntyy niukasti ja uudet sukupolvet koostuvat enenevässä määrin maahanmuuttajista. Kuntien kehi-

Järjestelmä on monimutkainen ja sitä on lähes mahdotonta ymmärtää.

tys eriytyy. Toisaalla mietitään, miten palvelut pystytään järjestämään kovin pienelle joukolle ja toisaalla, miten kasvu hoidetaan kestävällä tavalla.

KANSALLISELTA KUNTAPOLITIIKALTA PUUTTUU VISIO. Valtio on ohjannut kuntia sektorikohtaisen osauudistusten kautta. Paras-lainsäädäntö ohjasi sosiaali- ja terveystalouksissa yli 20 000 asukkaan järjestämisalueisiin ja tuotti ohessa yli sata kuntaliitosta. Työllisyysalueet velvoittivat kokemaan yli 20 000 henkilön työvoimapolun. Parhaillaan valmistelussa on rakennusvalvontauudistus, jossa kaavaillaan jopa 50 000 asukkaan yhteistoiminta-alueita. Hallitusohjelmaan

on kirjattu riittävän laaja väestöpohja koulutuspalvelujen - erityisesti perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen - järjestämiseen, joskaan ainakaan vielä riittävää väestöpohjaa ei ole määriteltä missään, mutta suunta on selvä.

Lisäksi kunnat ovat itse muodostaneet erilaisia yhteistoiminta-alueita esimerkiksi toisen asteen koulutukseen, jätehuoltoon ja ympäristöterveydenhuoltoon. Onnekkaimmilla nämä erilaiset yhteistyöalueet palvelevat maantieteellisesti samaa aluetta, mutta monesti kunta suuntautuu eri toiminnoissa täysin eri suuntaan. Kaikissa tapauksissa päätöksenteko karkaa yhä kauemmas kuntalaisista.

Kunta ei ole valtionhallinnon jatke tai vain palveluiden jakelukanava. Kunnallinen itsehallinto on yksi suomalaisen demokratian peruspilareista. Perustuslaki turvaa kuntalaisille oikeuden päättää asioista lähellä, jolloin ne voidaan sovittaa paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin. Tuota äärettömän arvokasta itsehallintoa on vähitellen heikennetty, tietoisesti tai tiedostamatta. On surullista, jos kuntien tulevaisuus ajellehti eteenpäin ilman selkeää yhteisesti määriteltyä tavoitetta ja tulevaisuuskuvaa.

JULKISEN TALOUDEN TILA EDELLYTÄÄ myös palveluiden ja kuntien tehtävien rajaamista. Kaikkeen ei yksinkertaisesti ole varaa. Sääntelyssä tulee keskittyä tavoitteisiin, ei keinoihin, Kunnille on annettava vapaus päättää, miten asiat tehdään. Liian tiukka normiohjaus estää innovaatioiden ja tuotavuuden kehittymisen.

Neljän vuoden hallituskausi on liian lyhyt historialliselle työlle. Tai sellaista me toivomme. Meillä tulisi olla kykyä ja rohkeutta aidosti yhdessä miettiä, millainen on kunnan rooli, tehtävät ja rahoitus. Jos helppoja ratkaisuja olisi, ne olisi jo tehty. Laitetaan nyt siis Suomen parhaat voimat ja kaikki puolueet yhdessä etsimään kestäviä ratkaisuja. Kunnat - ja ennen kaikkea kuntalaiset - ansaitsevat sen.

Minna Karhunen
Kuntaliiton toimitusjohtaja

TÖITÄ JA

Eero Ylitalo johtaa Enontekiön kuntaa seuraavat kolme vuotta.

Marraskuun valinnat: Veteraanien paluu

Marraskuussa nousi kuntien johtotehtäviin kaksi jo eläkkeelle siirtynyttä kuntajohtajaa, **Eero Ylitalo** ja **Teppo Sirniö**.

Enontekiön kunnanjohtajaksi kolmen vuoden määräajaksi valittu Ylitalo on tosin hoitanut kunnanjohtajan tehtäviä jo maaliskuusta lähtien.

Valitsijoita ei vaivannut se, että Ylitalo on 69-vuotias ja saavuttanut jo virallisen eroamisiän. Hän eläkkeelle Pellon kunnanjohtajan tehtävästä elokuussa 2023. Sitä ennen hän toimi Kyyjärven kunnanjohtajana.

Ylitalo kertoo miettineensä eläköitymisen jälkeen, että on harmi jättää vuosien aikana hankittu kokemus ja osaaminen käyttämättä.

– Erityisesti verkostot ovat sellaisia, joita ei luoda lyhyessä ajassa. Kun minullekin niitä oli muodostunut varsin hyvin, niiden hyödyntämättä jättäminen ei tuntunut hyvältä, Ylitalo sanoo.

Ylitalon työntöä selittää myös se, että hän siirtyi kunnan johtavaksi viranhaltijaksi vasta varttuneemmalla iällä. Hän oli 58-vuotias aloittaessaan Kyyjärven kunnanjohtajana. Aiemmin Ylitalo oli toiminut pitkään Pellossa johtavissa luottamustehtävissä keskustan edustajana, muun muassa valtuuston puheenjohtajana.

– Viranhaltijaksi siirtyminen luonnollisesti alkuun pelotti. Hyvin pian huomasin, että

luottamushenkilövuosien aikana kertynyt kokemus auttoi minua suuresti uudessa tehtävässä

Ylitalo ei aio jäädytellä Enontekiöllä.

– Ison perheen lapsena minut opetettiin siihen, että annettuun tehtävään pitää suhtautua aina vakavasti. Jos ollaan sorvin ääressä, niin sorvin pitää pyöriä ja lastua pitää syntyä.

Sirniö palasi pätkätoihin

Eero Ylitalo ei ole vanhin kunnanjohtajan tehtäviä hoitavien joukossa. Petäjäveden valtuusto valitsi marraskuun alussa Teppo Sirniön, 73, vt. kunnanjohtajaksi.

Kunnantalojen ovista on kuljettu molempiin suuntiin

Kuntalehden kirjanpidon mukaan Manner-Suomen kuntiin on valittu vuoden 2025 marraskuun loppuun mennessä 20 kunnan- tai kaupunginjohtajaa.

Uusia nimiä kuntajohtajien joukossa olivat Ris-tijärvelle valittu **Katri Aula**, Pelkosenniemen

Janne Teeriaho valittiin Keuruun kaupunginjohtajaksi. Kuva: Keuruun kaupunki

Mikko Merikanto, Keuruun **Janne Teeriaho**, Teuvan **Rami Mattila**, Lumijoen **Heidi Soini**, Kihniön **Kristiina Mäkelä**, Toholammin **Juho Niemelä**, Hyrynsalmen **Jouni Ponnikas**, Rautjärven **Maija Kääriäinen**, Hangon **Simon Store** ja Kyyjärven

Kati Tiala. Kärkölään valitulla **Eija Liikamaalla** oli takanaan parin viikon patkä Taivalkosken johdossa.

Mielenkiintoinen tapaus uusien kuntajohtajien joukossa on esimerkiksi Pelkosenniemen **Mikko Merikanto**, jonka reitti kunnanjohtajaksi poikkeaa totutusta. Kunta-alan ulkopuolelta tuleva Merikanto on toiminut työurallaan muun muassa kansainvälisten rahapeliyhtiöiden palveluksessa Maltalla.

Toiseen kuntaan ykkösjohtajaksi vaihtoi vain **Petra Ståhl**, joka siirtyi Hangosta Lohjan kaupunginjohtajaksi.

Petra Ståhl jätti Hangon taakseen ja siirtyi Lohjan kaupunginjohtajaksi. Kuva: Tommy Pohjola

Takaisin kunnanjohtajaksi

Paluun kuntajohtajan töihin tekivät Luodon kunnanjohtajaksi valittu **Marcus Henricson**, Savukoskelle siirtynyt **Petri Härkönen**, Kars-tulaan palannut, kuntaa 2013–2016 johtanut **Eino Nissinen** ja Lemille valittu **Arto Ylönen**.

Uusvanha kunnanjohtaja on myös Enontekiölle kolmen vuoden pestiin valittu **Eero Ylitalo**, joka jäi eläkkeelle Pellon kunnanjohtajan virasta 2023. Vakituiseen virkaan 69-vuotias Ylitalo ei olisi eroamisiään saavuttaneena kelpoinen.

Jos virantäytön ajan tehtäviä hoitavat tuuraa-jat otettaisiin huomioon, Ylitaloa paremmaksi panisi **Teppo Sirniö**, joka parhaillaan johtaa Petäjäveden kuntaa 73-vuotiaana.

Pesteilleen saivat jatkoa Kemin **Matti Ruot-salainen** ja Raahen **Leena Mikkola-Riekkinen**, jotka saivat määräaikaisen pestin päätteeksi valinnan toistaiseksi voimassa oleviin virkoihin.

Luottamusputa kärjisty

Luottamusputa tunnettiin monin paikoin päät-täjien ja kuntajohtajien kesken.

Luumäen ja Savonlinnan tapaukset olivat näinä aikoina poikkeuksellisia, sillä **Risto Ala-heikka** ja **Janne Laine** eivät lähteneet itse, vaan saivat lähtöpäätös valtuuston päätöksellä tila-päisen valiokunnan valmistelun kautta. Näitä molempia tapauksia puidaan parhaillaan hal-linto-oikeuksissa.

Erokorttiin tarttuivat Lemin **Kati Rekola**, Petäjäveden **Arto Kummala** ja Kuhmoisten **Valtteri Väyrynen**.

Enontekiön **Marko Halla** katsoi parhaaksi jät-tää tehtävänsä jo koeajalla, ja Kyyjärvellä **Raisa Kinnusen** pesti katkesi alle kolmen kuukauden työskentelyn jälkeen.

Varhila ja Tollet lähtivät

Hyvinvointialueiden talousvaikeudet toivat pai-neita alueiden johtajille. **Kirsi Varhila** jätti Sata-kunnan hyvinvointialueen tammikuussa ja **Jan Tollet** Keski-Suo-men lokakuussa.

Satakunta löysi uuden johtajan talon sisältä. Kon-sernipalveluiden johtaja **Tero Mäki-ranta** valittiin Varhilan seuraajaksi toukokuussa. Kes-ki-Suomen haku on parhaillaan käyn-nissä.

Satakunnan hyvinvointi-alueen hyvinvointialue-johtajan virkaan valittiin Tero Mäkiranta. Kuva: Minna Paananen

Huovinen valittiin

Kuntaliiton johtotroikka uudistui, kun **Susanna Huovinen** valittiin uudeksi varatoimitusjoh-tajaksi ja hyvinvointi- ja sivistysasioista vas-taavan yksikön johtajaksi. Tehtävä oli tullut avoimeksi, kun **Hanna Tainio** ilmoitti jäävänsä eläkkeelle.

Toimitusjohtaja **Minna Karhusen** ja varatoimitusjoh-taja **Timo Reinan** pestejä Kuntaliiton johdossa jatkettiinkin seitsemällä vuodelle. Myös Huovisen pesti on seitsemän vuoden mittainen.

Kuntaliiton varatoimitus-johtaja Timo Reinan pes-tiä jatkettiin seitsemällä vuodelle. Kuva: Kunta-liitto, Kimmo Metsäranta

Markkinointi on ankaria valintoja

Mitä tulee mieleen Pariisista? Veikkaan, että päällimmäisenä ajatuksena Eiffel-torni, romanttiset katukahvilat ja muutama klassikkomuseo. Ehkä peräti punaviini, patonki ja taiteilijakorttelit. Entä Pisa? Aivan oikein – se vino torni.

Kummatkin ovat maailman tunnetuimpia kaupunkeja. Pariisi on 50 miljoonalla vuosittaisella turistillaan planeetan suosituin matkakohde. Vaikka nuo kaupungit ovat meille tuttuja näkemistämme tuhansista valokuvista ja elokuvista, päädymme kaikki listaamaan suurin piirtein samat mielikuvat. Eikä se lista ole järin pitkä.

Ajatellaan seuraavaksi maailman arvokkaimpia tuotemerkkejä. Vaikkapa Audia. Kyllä vain: kallis ja urheilullinen saksalainen auto, jonka logossa on neljä donitsia. Mitä muuta? Aika harva osaa luetella yhtään tuoteominaisuutta, jotka erottavat Audin sen kilpailijoista. Pitää olla jo melkoinen Saksan tai autoharrastaja, että osaa edes nimetä Audin kotikaupungin Ingolstadtin.

ENTÄ MITÄ ME TIEDÄMME SAMSUNGISTA? Mahtibrändistä, jonka todella moni meistä on valinnut olohuoneensa, keittiönsä ja taskuunsa. Mainioita laatulaitteita Koreasta. Harva pystyy jatkamaan tuota listaa.

Markkinoinnin armottomiin lainalaisuuksiin kuuluu, että jopa kaikkein tunnetuimmista brändeistä hahmotamme tai muistamme vain muutaman asian. Tämä tulisi koko ajan muistaa myös kuntamarkkinoinnin saralla.

Kaupunki- ja kuntamarkkinoinnin suurin helmasynti on lähestyä kohderyhmien houkuttelua pitkien listojen kautta. Kerrotaan, miten on luontoa ja uusia kouluja ja kiehtovia kesätapahtumia. Sitten on yrittäjämysteisyyttä, hyviä kulkuyhteyksiä, viihtyisää ja turvallista asuinympäristöä lapsiperheille sekä erinomaiset hiihtoladut. Unohtamatta tosiasiaa, että tilaa on – niin ajatuksille kuin ihmisille. Kaikki ihania ja minullekin erittäin tärkeitä asioita. Mutta seudun erinomaisuudesta kerrottaessa nuo ovat tarpeettomia. Koska tismalleen samat asiat löytyvät kaikkialta. Viestissä sivuutetaan se tärkein eli erottelevat tekijä.

ETENKIN LUONNON KOROSTAMINEN yleisellä tasolla on pöhköä. Jopa sen savuisen ja sumuisen pääkaupungin, jossa harva hymyilee ja jossa näkymättömät langat repivät sätkynukkeja, pinta-alasta lähes puolet on metsää tai puistoa. Pitäisi kertoa millä tavalla alueen luonto on ainutlaatuista ja puoleensa vetävää.

Tuloksellinen markkinointi lähtee rohkeudesta kertoa erottelevat asiat kiinnostavalla tavalla. Erityisen välttämätöntä se on matkailumarkkinoinnin puolella. Pitää olla valinnoissaan ankarampi. Kaikki paukut tulee sijoittaa muutamaan houkuttelevaan ja erottelevaan yksityiskohtaan. Silläkin hinnalla, että sisäpelistä tulee vaikeaa.

Pisan kaupungin yksi suosituimmista nähtävyyksistä on laskuvarjojääkäreille omistettu museo, Museo delle Aviotruppe. Sen mainontaan ei käytetä rahaa, vaan Pisa keskittää kaiken markkinointinsa torniinsa. Kun ihminen on saatu paikan päälle, hän menee kyllä muuallekin. Heille riittää yksi asia, josta ovat tunnettuja. Mitä jos meidän kaupungista kerrottaisiin vaikka vaan kolmea asiaa?

Jani Halme

on Parikkalassa ja Helsingin Käpylässä asuva luennoitsija ja luova johtaja.

Tuloksellinen markkinointi lähtee rohkeudesta kertoa erottelevat asiat.

Tietyt kunnat veronkiristäjinä

Vuonna 2026 suurin tuloveroprosentin korotus, 0,8 prosenttiyksikköä, tehdään kolmessa kunnassa: Inkoossa, Hämeenkyrössä ja Ylöjärvellä. Kuva: Pixabay

Koko Suomessa tuloveroprosenttia nostaa 38 kuntaa ja laskee 5 kuntaa.

Kunnat ovat päättäneet tulo- ja kiinteistöveroprosenteistaan seuraavalle vuodelle.

Tuloveroprosenttiaan korottavissa kunnissa asuu noin 560 000 suomalaista. Yleensä veronkorotuksen kohteina on suurempi määrä kuntalaisia.

Lisäksi kuntien veroasioita selvittänyt Kuntaliitto tiedotti, että tuloveroprosentti säilyy ennallaan 265 kunnassa.

Kunnallisveroprosenttia vuonna 2026 kiristävien kuntien lukumäärä pienentyi odotetusti vuodesta 2025, jolloin korotuksia tehtiin 68 kappaletta.

– Korottajien maltillinen määrä on josain määrin yllättävää, kun ottaa huomioon talouden heikon yleiskuvan ja kuntien kustannuspaineiden nousun muun muassa työttömyyden hoidon takia, Kuntaliiton varoitustoimitusjohtaja **Timo Reina** kommentoi.

– Näyttää siltä, että etenkin näin uuden valtuustokauden alussa ratkaisuja kuntien sopeutuspaineisiin on etsitty muualta kuin veronkorotuksista.

Eriytyminen jatkuu

Kunnallisveroprosenttiaan korottavien kuntien joukossa on kuntia, jotka ovat joutuneet korottamaan tuloverotustaan useampaan kertaan sote-uudistuksen voimaantulon vuoden 2023 jälkeen.

Tällaisia ovat esimerkiksi Luumäki, Miehikkälä, Pukkila ja Ylöjärvi. Tuloveroan korottavien kuntien joukossa on viisi kuntaa, Hämeenkyrö, Merijärvi, Miehikkälä, Pukkila ja Virolahti, joiden veroprosentti ylittää kymmenen.

Peräti 32 kuntaa on joutunut korottamaan tuloveroprosenttiaan jo yli prosenttiyksiköllä sote-uudistuksen jälkeen.

Kuntatalousasioiden johtaja **Sanna Lehto-**

sen mukaan kuntien tilanteet jatkavat eriytymistään ja osa kunnista on nyt huomattavien isojen talousongelmien edessä.

Tämä näkyy veronkiristysten kasaantumisenä samoihin kuntiin, kun 14 kuntaa on joutunut nostamaan ensi vuonna sekä kunnallisveroa että kiinteistöveroprosentteja.

Imagoasioita mietitään

Jotkut Manner-Suomen kunnat, Halsua, Luhanka, Sodankylä ja Vehmaa, ovat päättäneet laskea veroprosenttejaan.

Kuntaliiton pääekonomistin **Minna Punakallion** mukaan tuloverotustaan ovat keventäneet asukasmäärältään pienet kunnat, joiden talous on tasapainossa esimerkiksi kaivos-toiminnan tai tuulivoimasta kertyneiden lisätulojen myötä.

– Osa kunnista on tehnyt korotuksia jo aiempina vuosina ja osassa kuntia korkea veroprosentti nähdään haitalliseksi sekä asukkaiden ostovoimakehityksen näkökulmasta että imagoystistä, Minna Punakallio toteaa.

Lahti poikkeuksena

Tuloveronkorotukset kohdistuvat vuonna 2026 pääasiassa pieniin ja keskisuuriin kuntiin ja kaupunkeihin.

Asukasluvultaan suurin korottajakunta on Lahti, joka korotti tuloveroa 0,5 prosenttiyksiköllä.

Manner-Suomen verotuloilla painotettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousi 0,04 prosenttiyksikköä, yltäen 7,57 prosenttiin vuonna 2026.

JOUNI LAMPINEN

MAINOS

Toteutamme organisaationne asian-, dokumentin- ja arkistohallinnan haasteisiin sopivat ratkaisut

Tehokkaat ja nykyaikaiset ohjelmistot tiedon tuottamiseen ja hallintaan

Triplan Oy | p. (03) 647 4460 | www.triplan.fi

Arkistoinnin uusi aikakausi avautui kunnille

Missä sinun kuntasi tai hyvinvointialueesi tärkeät arkistot ovat? Vievätkö ne fyysistä tilaa ja säilyvätkö ne myös erilaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa? Kansallisarkisto auttaa julkishallintoa digitaalisessa arkistoinnissa maksutta.

Kansallisarkiston sähköisen arkistoinnin palvelu (SAPA) on laajentunut. Nyt myös kunnat ja hyvinvointialueet sekä muut julkisen hallinnon toimijat voivat siirtää arkistoitavat digitaaliset tietoaineistonsa Kansallisarkistolle. Tavoitteena on, ettei julkisen hallinnon organisaatioiden tarvitse itse tehdä laajoja investointeja sähköisen arkistoinnin teknisiin ratkaisuihin ja osaamiseen.

Mitä hyötyä kunnalle?

Mitä hyötyä Kansallisarkiston palvelusta sitten on? Arkistoinnin velvoite kunnillekin on ikuinen. Säilytysjärjestelmillä kuten millä tahansa tietojärjestelmällä on elinkaarensa. Siirtämällä aineiston, vastaa Kansallisarkisto aineiston säilyttämisestä eheänä, ymmärrettävänä ja käytettävänä.

Aineiston voi siirtää jo säilytysvaiheessa. Arkistovaiheen alkaessa aineiston omistajuus siirtyy Kansallisarkistolle, joka tällöin vastaa myös aineiston tietopalvelusta, esimerkiksi tietopyynnöistä.

Projektipäällikkö **Joonas Hirn** kansallisarkistosta kertoo, että arkistoitava tieto on osa kansallista kulttuuriperintöämme.

– Kansallisarkisto on julkisen hallinnon keskeinen tietovaranto, joka tarjoaa aineiston monipuolisesti viranomais- ja tutkimustarpeisiin. Tietoaineiston siirtäminen palvelee viranomaisen oman toiminnan lisäksi tulevaisuuden tutkimuskäyttöä.

Toivakan kunta on tyytyväinen

Kansallisarkisto testasi palveluaan pilotissa, jossa oli mukana muun muassa useita kuntia.

Kuntien piloteissa siirrettiin muun muassa toimielinten pöy-

täkirjoja, varhaiskasvatussuunnitelmia ja rakennusvalvonnan aineistoa.

Toivakan kunnan mielestä idea on hyvä. Kunnalla oli tarve pitkäaikaissäilyttämiseen.

– Siinä vaiheessa Kansallisarkiston sähköisen arkistoinnin palvelun pilotti vaikutti vastaukselta tarpeeseen. Kansallisarkistoon on siirretty ja ollaan siirtämässä toimielinten pöytäkirjoja ja rakennusvalvonnan pysyvästi säilytettävää aineistoa, sanoo palvelusuunnittelija **Minna Siltala** kuntaympäristöpalveluista. Oliko Kansallisarkiston palvelun käyttöönotto vaikeata?

– Aluksi oli vaikeaa hahmottaa kokonaisuutta, koska kyse oli nimenomaan pilotoinnista. Kansallisarkiston kanssa yhteistyö ja vuoropuhelu toimi hyvin. Yhteistyötä tarvittiin myös digitointikumppanin kanssa ja toisinaan kunta oli tiedon välittäjänä siinä, mitkä ovat Kansallisarkiston vaatimukset ja miten digitointikumppani pystyy niihin vastaamaan.

Kiinnostuitko?

Ilmoittaudu SAPA-osajaan eli siirtämään digitaalisia tietoaineistoja.

Ilmoittautuminen kevään siirronohjaukseen alkaa 12.1. ja päättyy 6.2.2026.

SAPA-osaja | Kansallisarkisto

Kannattaa kuunnella erilaisia näkemyksiä

Jokainen meistä on kuntalainen ja haluaa elää hyvää elämää. Mitä se kenellekin tarkoittaa, vaihtelee. Myös suomalaiset kunnat ovat erilaisia ja monenlaisissa tilanteissa. Yksi ratkaisu ei riitä. Lakia säättävien kannattaa kuunnella heitä, joihin lait vaikuttavat.

IKUISUUS ON ODOTETTU, väännetty ja vaadittu. Syksyn kuumat sanat hankintalakiuudistus ja valtionosuusuudistus osoittivat, että aikataulut nyt vain paukkuvat, poliittista sopua ei aina saada ja vaikuttaminen saattaa auttaa.

Marraskuun lopussa uutisoitiin, että lainsäädännön arviointineuvosto löysi olennaisia puutteita hankintalain esitysluonnoksesta. Neuvoston mielestä sitä pitää korjata ennen sen antamista eduskunnalle. Esitysluonnos noudattaa lainvalmistelun arviointiohjetta vain välttävästi.

Ilmiselvästi lain valmistelu tarvitsee siis aikalisän ja myös ministeri **Matias Marttinen** totesi, että aikataulu muuttuu. Hankintalain uudistuksen oli määrä tulla voimaan vuodenvaihteessa, mutta Marttisen mukaan aikataulu venyy, ja sen pitää venyäkin.

HANKINTALAIN UUDISTUKSEN TARKOITUS on pyrkiä lisäämään pienten ja keski suurten yritysten mahdollisuutta osallistua julkisiin hankintoihin. Näin tehokkuus paranisi ja julkisissa hankinnoissa saavutettaisiin kustannussäästöjä.

Eniten huomiota ja huolta esityksessä on herättänyt muutosehdotus, joka koskee kuntien ja hyvinvointialueiden niin sanottujen sidosyhtiöiden eli inhouse -yhtiöiden omistusten rajaamista. Jatkossa kunta tai hyvinvointialue voisi välttää kilpailuttamisen vain jos se omistaa inhouse-yhtiöistä vähintään kymmenen prosenttia.

Kuntaliitto on pyytänyt lain muutuskustannusten ja -vaikutusten arviointia koko valmistelun ajan. Kuntaliiton lokakuussa julkaiseman arvion mukaan lakimuutos aiheuttaisi kunnille yli 600 miljoonan euron muutuskustannukset. Kustannuksia lisää entisestään lakimuutokselle kaavailtu tiukka siirtymäaika, joka ei mahdollista hallittua muutosta eri puolilla Suomea.

ENTÄS SITTEN VALTIONOSUUSUUDISTUS. Monessa kunnassa oltiin todella pettyneitä, kun tuli tieto uudistuksen kaatumisesta. Useissa kunnissa oli arvioitu, että uudistus toisi niille merkittävästi lisää rahaa valtiolta. Uudistus olisi merkinnyt osalle kuntia voittoa, toisille häviötä. Yksi voittajista olisi ollut kunta- ja alueministeri **Anna-Kaisa Ikonen** kotikaupunki Tampere.

Useimpien mielestä rahoitusmalli kaippaa uudistamista. Nyt Ikonen onkin kutsunut eduskuntaryhmät koolle keskustelemaan kuntien tulevaisuudesta joulukuussa.

Suomalaiset kunnat ovat erikokoisia ja monella tavalla erilaisia. Kuntakentän ongelmien ja tulevaisuuden ratkaisemiseen ei riitä yksi samanlainen keino kaikille.

Kustannuksia lisää entisestään lakimuutokselle kaavailtu tiukka siirtymäaika.

Tiina Ojutkangas
on Kuntalehden
päätoimittaja

“Samoilla periaatteilla johdetaan menestystä kunnassakin”

Varainhoitoyhtiö EQ:n toimitusjohtaja Jouko Pölönen kannustaa kuntia tavoitteellisuuteen: Sama toimintalogiikka kuin menestyneissä yrityksissä.

Teksti Leena Hirvonen **Kuvat** Tomi Parkkonen

Ei ole väliä sillä, onko kyseessä kunta, hyvinvointialue, pieni yritys tai pörssiyritys – menestyksen takaava toimintalogiikka on kaikissa sama. Näin sanoo kokenut yritysjohtaja, Ilmarisen toimitusjohtajana pitkään työskennellyt ja varainhoitoyhtiö EQ:n johtoon siirtynyt **Jouko Pölönen**.

Pölösen mukaan kunnissa strategiset prosessit ontuvat yleisesti ottaen yhä pahasti. Merkkinä tästä ovat esimerkiksi päätöksenteon hitaus, yleinen byrokrattisuus, velkaantuminen tai asiakasymmärryksen puuttuminen.

– En ryhdy kuntajohtajaksi kuntajohtajan paikalle, mutta ajattelen kokeneen yritysjohtajan näkökulmasta, kun sanon, että samoilla periaatteilla voidaan johtaa menestystä niin yrityksissä kuin kunnissa, hän sanoo.

Pölönen puhuu, myös kuntien osalta, suoraan asiakkaista ja asiakas-tyytyväisyydestä. Hänen mukaansa kuntalaisia tulisi ajatella kuin asiakkaita.

– Kunta on vähän kuin palvelualan yritys, jolla on lakisääteisiä tehtäviä, mutta ei niitä miten sattuu ilman laatua voi tuottaa. Kunta tuottaa kuntalaisille palveluita, ja yksi tärkeä tavoite on varmistaa, että asiakkaat ovat palveluihin tyytyväisiä.

Tyytyväisyys Pölösen puheissa läpileikkaa kaikkea: tyytyväinen asiakas kertoo tunteistaan muillekin, tekee palvelun tuottajan tyytyväiseksi ja tyytyväinen henkilökunta tuottaa tyytyväisiä asiakkaita.

Henkilöstön ja kuntalaisten tyytyväisyyden varmistaminen ovat menestyksen tärkeitä avaimia. Pölösen mukaan työhönsä ja johtamiseen tyytyväinen henkilöstö uskaltaa edetä kohti tavoitetta ja tehdä töitä

sitoutuneesti, mikä näkyy myös hyvänä palveluna kuntalaisille, jotka puolestaan ovat tyytyväisiä ja sitoutuneita. Kuntalainen on asiakas, joka äänestää jaloillaan.

Ovatko mittarit kunnossa?

Pölönen listaa keinoja, joita kunnat menestyäkseen juuri nyt kipeästi kaipaavat: kirkkaan, määritellyn vision, selkeän tavoitteen ja askelmerkit tavoitetta kohti, henkilöstön hyvinvoinnin seurantaa ja mittareita niin tavoitteen toteutumisen, henkilöstön tyytyväisyyden kuin asiakkaiden eli kuntalaisten tyytyväisyyden seuraamiseksi sekä kannustinjärjestelmän.

– Tavoitteiden saavuttamisesta pitäisi kunnissakin, samoin kuin yrityksissä, antaa henkilöstölle tulos-palkkioita, hän sanoo suoraan.

– Raha ei motivoi kaikkia, mutta on hyvä kiitoksen osoitus. Tärkeintä on, että ihmiset viihtyvät työssään ja että työssä ovat juuri oikeat henkilöt oikeissa tehtävissä.

Lean-ajattelu, josta esimerkkinä Pölönen mainitsee Toyotan, on hänestä välttämätöntä kuntien kehittymisen vauhdittamisessa. Erityisesti

johtamisen prosessien ja hierarkian olisi hänestä pakko keventyä.

– Kuntajohtajan on osattava johtaa suoraselkäisesti oman kuntansa tavoite ja sitouttaa siihen koko muu hallinto ja johto sekä voittaa puolelleen luottamus-henkilöt. Johtajuus vaatii yhtä aikaa näkemyksellisyttä ja kykyä saada muut loistamaan. Henkilöstöä pitää osallistaa laajalti strategian tekemiseen, Pölönen muistuttaa.

JOUKO PÖLÖNEN

■ Varainhoitoyhtiö EQ:n toimitusjohtaja

■ Syntynyt 1970 Tohmajärvellä

■ Kauppatieteiden maisteri, Helsingin Kauppakorkeakoulu, 1994 KHT-tilintarkastaja, Keskuskauppakamari, 1999 eMBA, Jyväskylän yliopisto, 2007

■ Työskennellyt aiemmin muun muassa Ilmarisen toimitusjohtajana sekä OP:n liiketoiminta- ja pankkitoiminnan johtajana ja Pohjola Vakuutus Oy, A-Vakuutus Oy ja Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalaisen toimitusjohtajana

Raha ei motivoi kaikkia, mutta on hyvä kiitoksen osoitus.

Kunta on vähän kuin palvelualan yritys, jolla on lakisääteisiä tehtäviä, sanoo Jouko Pölönen.

Verkkosivuille palaute näkyviin

Julkisuuden paine. Siihen Pölönen tietyllä tavalla uskoo, sillä hän uskoo läpinäkyvyyteen, avoimuuteen ja armottomaan rehellisyyteen luottamuksen, tyytyväisyyden ja sitoutumisen keinoina. Oli sitten kyse yrityksestä tai kunnasta, palautteen pitää näkyä.

– Missä ovat vaikkapa verkkosivuilla näkyvät kuntalaisten tyytyväisyyden mittarit? Miksei nähtävillä ole mittaria, joka kertoo jonotusajan, pisteyttää kaupunkilaisten päätöksenteolle antaman arvon tai vaikkapa päätöksentekoprosessin nopeuden? Kun tällainen laatumittari, onnistumisen mittari, on julkisesti kuntalaisille näkyvillä, alkavat palvelut taatusti parantua.

Ilmarisen lisäksi finanssi- ja rahoitusmaailmassa

uransa tehnyt Pölönen mainitsee menestyksen osana myös tehokkuuden. Tehokkuus ei kuitenkaan tarkoita vain säästöjä, vaan nimenomaan oikeanlaisen, sel-

Kustannustehokasta on tuntea oma tiimi.

keän ja tavoitteellisen toiminnan kautta syntyneitä kustannussäästöjä. Tätä hän näkee voitavan kunnissa tehdä nykyistä paremmin esimerkiksi digitaalisia mahdollisuuksia hyödyntämällä.

– Suomalaiset pankit ovat olleet edelläkävijöitä digitaalisten palveluiden tarjoamisessa. Miksei kunnilla tai hyvinvointialueilla ole vielääkään vastaavia mahdollisuuksia? Miksei kuntalaisille tarjota huomattavasti enemmän mahdollisuuksia hoitaa asioitaan sujuvasti digitaalisesti? >

- Mutta silloin ei pidäkään yrittää ratkoa kaikkea itse. Kustannustehokasta on tuntea oma tiimi, keskittyä ydinosaamisen tuottamiseen itse ja ostaa muu osaaminen ulkoa. Vaikkapa digitaalisten palveluiden tuottaminen.

- Esimerkiksi kuntien omistukset vaikkapa energiayhtiöistä. Pidän riskinä sitä, että hajautuksia on niin vähän ja omistus on keskittynyttä.

Tohmajärvi. Pölönen on kulkenut pitkän matkan kotikunnastaan Karjalasta, mutta edelleen hän korostaa

Kuusivuotiaana olen hypännyt traktorin rattiin ja 11-vuotiaana ollut jo renkihommissa, se oli aivan selvää. Tekemällä hommista selviää ja tämä asenne, työnteon asenne, pitää saada läpi kuntienkin henkilöstön.

- Meidän pitää oppia kuuntelemaan ihmisiä ja ymmärtämään erilaisia elämänvaiheita- ja tapoja. Sekin on johtamista.

Jouko Pölonen on RAFO:n puhuja ensi helmikuussa. Rahoitus- ja johtamisfoorumi RAFO on perinteikäs Kuntaliiton ja FCG:n yhdessä järjestämä tapahtuma kuntien johtaville viranhaltijoille ja luottamushenkilöille 4.–6.2.2026.

”

Kuntalehti

PAREMPIA PÄÄTÖKSIÄ TIEDOLLA JA KOHTAAMISILLA.

Kuvassa hankeryhmään kuuluvat Minna Ahonen, Anna Mäkelä, Hanna Lindberg (takana), Maarit Rönkkö, Pirjo Olkinuora ja Erno Tossavainen. Kuvasta puuttuvat hankeryhmään kuuluneet Siru Peltonen ja Jyrki Mäkelä. Kuva: Elina Suonsivu, Lempäälän kunta

Tästä on hyvä johtaminen tehty

Lempäälässä on kehitetty luottamushenkilöiden aloitteen pohjalta kuntatason johtamisen johtamista.

Teksti Jouni Lampinen

Keskeinen ajatus on ollut tarkastella koko johtamisjärjestelmän ja johtamisen rakenteiden toimivuutta, kertoo hankkeen projektipäällikkö Maarit Rönkkö Lempäälän kunnasta.

Tästä lähti liikkeelle Paras työpaikka -kärkihanke Pirkanmaalla sijaitsevassa ja noin 25 000 asukkaan kunnassa.

Paras työpaikka -hankkeessa katsotaan myös lintuperspektiivistä ylätason johtamisen tuen tarpeita.

- Tekemisen pääosassa on ollut johtamisen tavoitteiden selkiyttäminen sekä esihenkilöiden oman työn ja työkykyosaamisen kehittäminen.

- Lisäksi tavoitteena oli selkiyttää viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden välistä roolitusta ja sujuvoittaa yhteistä tekemistä, Rönkkö lisää.

Käsikirja johtamiseen

Lempäälän kunta sai modernin johtamiskyvykkyiden kehittämiseen Kevan tukea syksyllä 2023.

- Loimme kärkihankkeen aikana selkeät odotukset johtamiselle sekä toimenpidekartan kehittämiseen.

Esihenkilöt vastasivat kyselyyn ja he osallistuivat työpajoihin. Heitä myös haastateltiin.

Kunnassa aloitettiin kokonaisuuden hahmottaminen esihenkilöitä ja luottamushenkilöitä koskevalla nykytilan kartoituksella.

- Jatkotoimenpiteiksi nykytilakartoituksen pohjalta päätettiin johtamisen kehittäminen, puuttumisoosaamisen vahvistaminen, yhteisöllinen oppiminen, suorituksen johtaminen sekä viestintä ja tiedonhallinta.

Vastuullisen johtamisen käsikirja ja johtamislupaus kuuluivat kokonaisuuteen.

- Kuntakonsernin esihenkilöt olivat luomassa käsikirjaa ja

johtamislupaus. Loimme hankeryhmän kanssa yhteisöllisen osaamisen vahvistamiseksi mentoriohjelman, johon koulutimme 20 mentoria keväällä 2025. Lisäksi teimme kunnan sisäisen osaa-jakartoituksen, jonka pohjalta olemme tekemässä osaaajapankkia.

Osaajapankilla kunta tavoittelee omien osaajien hyödyntämistä sekä säästöjä konsulttikuluista.

- Puheeksi ottamisen vahvistamista olemme lisänneet päivittämällä oppaitamme sekä viestimällä niistä vahvemmin.

- Lisäksi pidämme yhteistyössä Helsingin yliopiston soveltavan psykologian koulutusohjelman kanssa puheeksi ottamisen työpajan. Siihen soveltavan psykologian opiskelijat ovat keränneet tutkittua tietoa puheeksi ottamiseen liittyen ja valmentavat aiheesta esihenkilöitämme.

Samaan aikaan kunnassa on otettu käyttöön selkeä kolmiportainen puuttumisen malli esihenkilötyön tueksi.

Esihenkilöillä on tiedossa suunta.

Johtamislupaus toteutumista seurataan

Henkilöstö on antanut kehittämisestä positiivista palautetta.

- Olemme saaneet osallistettua laajasti henkilöstöä tähän kehittämiseen ja se näkyy tuloksissa.

- Keskeisin hyöty on yhteisöllisen johtamiskyvykkyiden kehittämisessä. Esihenkilöillä on tiedossa suunta ja käsitys siitä mitä johtamistyöltä Lempäälässä odotetaan, Rönkkö kertoo.

Tiedossa on esimerkiksi sekin, mitä hyvä johtaminen Lempäälässä käytännössä tarkoittaa.

- Ja sekin, miten johdamme johtamista sekä miten seuraamme ja kehitämme johtamista. Johtamislupauksen toteutumista on seurattu 3–4 kertaa vuodessa fiiliskyselyssä.

A photograph of a grand, ornate hall, likely a city council chamber. The room features a large, multi-tiered chandelier hanging from the ceiling, which is decorated with intricate patterns. The walls are adorned with arched windows, each framed by heavy red curtains and topped with ornate gold-colored moldings. The floor is made of polished wood, reflecting the light from the chandelier. The overall atmosphere is one of elegance and historical significance.

Taito tulla vaaleissa valituksi

Tampereen pormestariksi nousseen Ilmari Nurmisen yllä oli epäilyksen varjo. Julkisesti aprikoitiin, onko hänellä eväitä suuren kaupungin johtajaksi. Nurminen on vastannut epäilijöille määrätietoisilla toimilla Tampereen talouden tasapainottamiseksi.

Teksti Esko Pihkala **Kuvat** Timo Marttila

Tampereen pormestari Ilmari Nurminen iloitsee, että Tampereen kasvu ei osoita hiipumisen merkkejä. On ennustettu, että hieman yli 260 000 asukkaan Tampere saavuttaa 300 000 asukkaan rajan vuoteen 2040 mennessä.

ILMARI TAISTO NURMINEN

■ **Syntynyt**
24.2.1991
Vammalassa

■ **Hallinto-
tieteiden**
kandidaatti

■ **Tampereen**
pormestari

■ **Kansanedustaja**
2015–2025,
aluevaltuutettu
2022–2025,
Tampereen
kaupungin-
valtuuston
puheenjohtaja
2021–2025

■ **Perheeseen**
kuuluu kihlattu
Aapo Hettula

Ilmari Nurminen avaa Kuntalehden lukijoille, kuinka tamperelaisten peruspalveluista pidetään huoli myös säästöohjelman oloissa. Tampere tähtää Nurmisen pormestarikaudella 60 miljoonan euron pysyviin menoleikkauksiin.

Kaikesta huomaa, että Tampereen uusi pormestari **Ilmari Nurminen** (sd.) on jo kokenut poliitikko.

Nurminen pyyhältää paikalle Tampereen raatihuoneelle myöhässä, mutta haastattelun päättyessä kaikki asiat on ehditty käydä läpi tavoiteaikataulussa.

Nurminen puhuu nopeasti ja solmii vastauksissaan isot asiakokonaisuudet tiukasti pakettiin muutamassa minuutissa. Faktat ovat hallussa. Taitavasti vastaukset usein vai-vihkaa luikertelevat asioihin, joiden sanominen ääneen ei ole Nurmisen omalle puolueelle SDP:lle pahasta.

Nurmisella on hallussa myös politiikan urasta haaveilevan ihmisen tärkein taito: taito tulla vaaleissa valituksi.

Koska 34-vuotias Nurminen on suuren kaupungin pormestariksi nuori, ihmisiltä on saattanut jäädä tajua-matta, että hän on ollut ehdolla jo neljissä kuntavaaleissa ja kolmissa eduskuntavaaleissa. Joka kerta hän on mennyt heittämällä läpi.

Vuoden 2012 kuntavaaleissa Nurminen oli vasta 21-vuo-tiaana ensikertalaisena Sastamalan ylivoimainen ääniha-rava. Vuoden 2015 eduskuntavaaleissa hän tuli valituksi eduskuntaan ensimmäisenä 1990-luvulla syntyneenä henkilönä.

Mikä on äänestäjäsuosiosi salaisuus?

– Minulla on aina ollut vahva yhteys äänestäjiini. Olen aina tehnyt paljon jalkatyötä, joten sitä myöten olen hyvin perinteinen poliitikko. Uskon yhdessä ihmisten kanssa tehtävään työhön. Sitä kautta monet ihmiset ovat oppineet luotta-maan minuun ja monet heistä ovat tukeneet minua koko urani ajan, Nurminen kuvailee.

Vammalasta Tampereelle

Nurminen on kotoisin Sastamalan Vamma-lasta.

Hän kertoo aina halunneensa vaikuttaa ja olleensa jo yläkoulussa oppilaskunnan puheenjohtaja. Nuorisojärjestöaktiivin tie politiikan maailmaan kulki Sastamalan kaupunginvaltuuston kautta eduskuntaan ja Tampereen kaupunginvaltuustoon.

Tampereelle Nurminen muutti noin parikymppisenä opintojen perässä.

– Pääsin lukemaan kuntatieteitä Tampereen yliopistoon, missä menin heti opiskelijapolitiikkaan mukaan. Lähdin opiskelemaan kuntatieteitä sillä mielellä, että minusta tulisi joku päivä kaupunginjohtaja, mutta politiikka vei mukanaan, Nurminen kertoo.

Nurminen hymyilee, että nuoruudenhaave kaupun-ginjohtajuudesta yhdistyy mainiosti hänen poliittiseen uraansa nykyisessä tehtävässä, sillä pormestari on taval-laan puoliksi virkahenkilö ja puoliksi poliitikko.

Duunariperheen kasvattina Nurmisen puoluevalinta oli luonnollisesti SDP.

– Pohdin nuorena myös vihreitä, mutta valitsin lopulta SDP:n. Minulle on aina ollut tärkeää sosiaalinen oikeu-denmukaisuus, heikoimmista huolehtiminen ja hyvin-vointivaltio. Haluan, että yhteiskunnassa kaikilla olisi tasavertaiset mahdollisuudet menestyä, Nurminen toteaa.

Nurminen kertoo olleensa elämänsä varrella mukana

monissa järjestöissä edustamassa sellaisia ihmisryhmiä, kuten ikäihmisiä, vammaisia ja erityislapsia, jotka eivät itse saa yhteiskunnassa ääntään kuuluviin. Nurminen arvelee sen olevan hänelle luontaista, koska hän kuuluu itsekin vähemmistöön.

Nurminen on Suomen ensimmäinen pormestari, jonka homoseksuaalisuus on julkista tietoa.

Historiallinen vaalitulos

Vuosina 2017 ja 2021 Tampereella täytyi ratkoa kuntavaa-leissa melkein maalikamerakuvista, kumpi on kaupungin suurin puolue – SDP vai kokoomus.

Vuoden 2021 kuntavaalitulos oli varmasti Suomen vaa-lihistorian tiukin ja samalla eriskummallisinkin. SDP sai 24,3 ja kokoomus 24,2 prosenttia tamperelaisten äänistä, mutta kokoomus oli onnekseen tehnyt vaaliliiton Rkp:n ainoan kaupunginvaltuutetun **Peter Löfbergin** kanssa. Löfberg menehtyi aivan vaalien alla, mutta hänen saamansa 160 ääntä nostivat kokoomuksen 15 äänen turvin suurim-maksi puolueeksi ohi SDP:n.

Kuolleen miehen äänillä pormestariksi nousi **Anna-Kaisa Ikonen** (kok). Hänet korvasi **Kalervo Kummola** (kok), kun Ikosesta tuli **Petteri Orpon** (kok) hallituksen kunta- ja alueministeri.

Viime kevään vaaleissa tasaisuudesta ei ollut enää tie-toakaan. SDP jyräsi vaalien ääniharavan Nur-misen johdolla selvään voittoon ja sai peräti 29,0 prosenttia annetuista äänistä.

– Me teimme historiamme parhaan vaa-lituloksen Tampereella, Nurminen iloitsee.

Nurminen ei halua arvioida, olivatko äänestäjät tyytymättömiä tapaan, jolla kokoomus oli Tamperetta johtanut. Hän tyytyy toteamaan, että SDP:n edustamat arvot saivat tällä kertaa tamperelaisten luot-tamuksen.

– Minun Tampereeni on tasa-arvoinen, kai-kista huolta pitävä, moniarvoinen, nuorekas ja

eteenpäin katsova kaupunki, Nurminen muotoilee.

– Totuuden nimissä on silti myönnettävä, että valtakun-nan politiikka varmasti myös vaikutti. Orpon hallitus on tehnyt eriarvoistavaa politiikkaa ja tyytymättömyys siihen kanavoitui kuntavaaleissa monien eri kaupunkien vaali-tulokseen, Nurminen näkee.

Kokemus kyseenalaistettu

Kun 79-vuotias, monessa mukana ollut Kalervo Kum-mola vaihtui 34-vuotiaaseen Ilmari Nurmiseen, oli jyrkän kontrastin takia odotettavissa, että uuden pormestarin kokemus joutuu syyniin.

Tehtävään tarttui heti kuntavaalien jälkeen Aamulehti. Se huomautti, että Nurmisella on poliittisella urallaan näytöt johtajuudesta vielä antamatta.

"Tampereen pormestarin työn vaatimuksia ajatellen Nurmisen asiantuntemus ja osaaminen vaikuttavat vielä horjuvilta. Tampereen kaupunki on yli 13 000 ihmisen organisaatio eikä Nurmisella ole lainkaan johtamiskoke-musta," Aamulehti kirjoitti toimittajan analyysissä.

Kaupungin valtalehden arvio ei selvästikään ole jäänyt

**Me teimme
historiamme
parhaan
vaalituloksen
Tampereella.**

Nurmiselta huomaamatta. Hänen poliittinen kokemuksensa nousee melkeinpä haastattelun avaintemaksi, johon keskustelu palautuu useasti ja useimmiten Nurmisen omasta toimesta.

Nurminen lohkaisee, että Tampereen kaupunkikonsernin johtamisen jälkeen kukaan ei ainakaan voi enää tulla sanomaan, että häneltä puuttuu työkokemusta. Nurmisen omasta mielestä sitä ei puutu häneltä tällä erääkään.

– Olen kuitenkin opiskellut kuntatieteitä ja toiminut jo kymmenen vuotta kansanedustajana. Mielestäni kansanedustajakokemusta suotta vähätellään, Nurminen sanoo.

Nurminen ei osaa sanoa, mikä Tampereella muuttuu Kummolan vaihtuessa Nurmiseen tai miten hänen oma johtamistyylinsä eroaa Kummolan johtamistyylistä. Hän kertoo oman johtamistyylinsä olevan kuitenkin osallistava ja päätöksenteon rakenteisiin luottava. Hän luottaa virkamiesvalmisteluun ja alaistensa operatiiviseen osaamiseen.

– En ala mikromanageerata. Minä katson isoa kuvaa ja johdan kaupungin strategian toteutumista. Toki seuraamme operatiivisenkin toiminnan etenemistä viikoittain. Pormestarina ratkon myös kiistakysymykset, Nurminen tiivistää tehtävänkuvansa.

Talous tasapainoon

Tampere on koko 2000-luvun saanut paljon valtakunnallista huomiota jätti-investoinneillaan. Muun muassa rantatunneli, raitiotie ja Nokia-areena ovat olleet isoja panostuksia Tampereen vetovoimaan.

Nyt kaupungin kassassa pohja paistaa, ja Nurmisen tehtävä pormestarina on talouden tasapainottaminen.

Talouden tasapaino-ohjelmaan kirjattu tavoite on laskea kaupungin pysyviä menoja 60 miljoonalla eurolla vuoteen 2029 mennessä. Nurminen linjasi heti vaalien jälkeen, että hänelle veronkorotukset ovat vasta vihoviimeinen sopeutuskeino. Kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosentit olivatkin entisellään, kun Nurminen antoi lokakuun lopulla ensimmäisen talousarvioesityksensä Tampereen pormestarina.

Nurminen kertoo, että hän haluaa löytää nimenomaan säästöjä. Niitä on lähdetty hakemaan etupainotteisesti yhdessä kaupungin henkilökunnan kanssa. Pitkälle listalle on löydetty 112 säästötoimenpidettä, joita toteuttamalla Tampere karsii pysyviä kulujaan ensi vuonna 18,6 miljoonalla eurolla.

Osinkotuottojen korotuksia Tampere tekee ensi vuonna 7,5 miljoonaa euroa.

Nurmisen kauden aluksi on käyty myös koko kaupungin henkilöstön kattaneet yt-neuvottelut. Niissä tuli osa- tai kokoaikaisten työntekijöiden irtisanomisia 122, joista 70 prosenttia kohdistui hallintotehtäviin. Pysyvä vuosittainen säästö on noin 10 miljoonaa euroa vuodesta 2027 alkaen.

– Me haimme yt-neuvotteluista kymmenen miljoonan euron pysyvät säästöt niin, että samalla me suojasimme asiakasrajapinnan palvelut. Lukijalle asian voi havainnol-

listaa niin, että me haimme säästöt johto-, päällikkö- ja asiantuntijatasolta, mutta samaan aikaan kykenimme lisäämään 45 henkilötyövuotta varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen, Nurminen toteaa.

Nurmisen nelivuotiskaudelle asetetusta 60 miljoonan euron säästötavoitteesta kuitataan näillä toimenpiteillä jo ensimmäisen vuoden aikana 37 miljoonaa, mikä on yhtä kuin 60 prosenttia kokonaistavoitteesta. Samalla Tampereen toiminnallinen alijäämä puolittuu tämän vuoden vajeasta 100 miljoonasta eurosta 52 miljoonaan euroon ensi vuonna.

Nurminen ei peittele tyytyväisyyttään siihen, mitä on jo saatu aikaan, vaikka siitä maksettu inhimillinen hinta olikin kova.

– Meidän täytyi käydä läpi yt-neuvottelut, mikä ei ollut mitenkään miellyttävä kokemus, hän muistuttaa.

Nurmisen mukaan valittu säästöjen toteutustapa lunastaa hänen vaalikampanjansa lupauksen, jonka mukaisesti talouden tasapaino-ohjelman oloissakin panostetaan hyviin ja laadukkaisiin peruspalveluihin. Siinä onnistutaan, kun tehostetaan rahojen käyttöä.

– Talouden tasapainottamisella tulee olemaan pormestarikaudellani keskeinen

rooli, mutta se tehdään niin, että samalla suojellaan kaupunkilaisten palveluita.

– Jos me olisimme tehneet heti veronkorotuksen, niin tehokkuuden etsiminen olisi loppunut siihen. Vasta kun tehostamistyö on tehty, niin sitten me voimme alkaa katsoa muita elementtejä, esimerkiksi verotuksellisia elementtejä, jos kuntalaisten palvelut ovat vaarantumassa, Nurminen linjaa.

Kuntaministerin linjalla

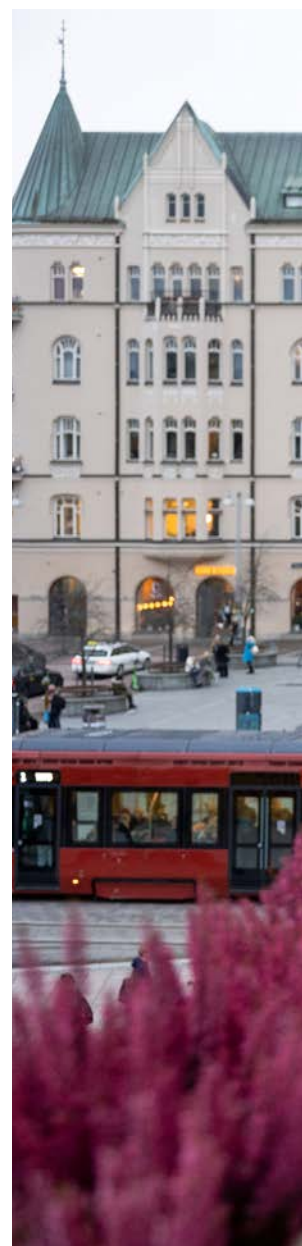
Ilmari Nurminen on tätä kirjoitettaessa vahvasti ehdolla myös Kuntaliiton hallituksen puheenjohtajaksi. Silloin kuntakentän ylin poliittinen edunvalvonta olisi Tampereen nykyisen pormestarin ja sen entisen pormestarin, kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Iksen käsissä.

Ministeri Ikonen on Kuntaliiton vetoamuksesta sanonut kutsuvansa koolle parlamentaarisen työryhmän pohtimaan ratkaisuja kuntien rahoituskriisiin. Syksyllä Ikonen totesi kuntakiertueellaan, että kuntien tehtävät pitäisi määritellä uudelleen. Ikonen on puhunut myös sen puolesta, että kuntien valtionosuusjärjestelmä pitäisi räjäyttää osiin ja rakentaa alusta uudelleen, koska järjestelmä ”meni sote-uudistuksen yhteydessä rikki”.

Nurmisen näkemys kuntakentän tilanteesta on samansuuntainen kuin Iksen. Muutoksia tarvitaan.

– Koen, että ymmärrän laajasti erilaisten kuntien tarpeita. Olen itse pienestä kunnasta kotoisin ja olen opiskellut kuntatieteitä. Pidän selvänä, että kuntakentällä täytyy tehdä rakenteellisia uudistuksia, jos joissakin kunnissa veroprosentti on 5 ja joissakin kunnissa 10, mutta palvelut ovat paremmalla tolalla niissä kunnissa, joissa veroprosentti on 5.

”
Talouden tasapainottamisella tulee olemaan keskeinen rooli, mutta se tehdään niin, että samalla suojellaan kaupunkilaisten palveluita.

Pormestari Ilmari Nurminen Tampereen paraatipaikalla Raatihuoneen parvekkeella. Nurminen kuvailee, että hänen Tampereensa on tasa-arvoinen, moniarvoinen, nuorekas ja ihmisistä huolta pitävä.

– Kuntaliiton tehtävä on pitää huoli, että Suomessa on jatkossakin elinvoimaiset kunnat. Nyt tarvitaan järjestelmä, joka hillitsee kustannusten kasvua ja turvaa kuntien toimintaedellytykset, Nurminen linjaa.

Valtionosuusjärjestelmän uudistusta odotetaan Tampereella kuin kuuta nousevaa. Selvitysmiehen raportin mukaan Tampereelta on jäänyt Suomen suurista kaupungeista eniten valtionosuuksia saamatta sote-uudistuksesta aiheutuneen vääristymän takia. Tampere olisi todennäköisesti suurin hyötyjä, mikäli järjestelmä uudistettaisiin.

Nurminen myöntää, että Tampere toivoo valtionosuusjärjestelmän uudistuksesta itselleen suurta summaa ja helpotusta taloutensa tasapainottamiseen. Julkisuudessa on arvioitu, että Tampereen lisäpotti voisi olla jopa kymmeniä miljoonia euroja.

Tampereen pettymykseksi ministeri Ikonen joutui kuitenkin 21. marraskuuta tiedottamaan, että valtionosuus uudistusta ei saada maaliin tällä hallituskaudella.

Aseveliakseli kelpaa

Aamulehti on ollut vaikuttunut Ilmari Nurmisen ensimmäisestä sadasta päivästä pormestarina.

Lehden mielestä Nurminen on aloittanut pestinsä jämäkällä otteella. Päätoimittaja **Sanna Keskinen** on pääkirjoituksella todennut, että Nurminen on yllättänyt hänet.

Tavan, jolla Nurminen on käynyt taklaamaan Tampereen taloushaasteita, luulisi kelpaavan kokoomuksellekin. Paikalliset kommentoijat ovatkin arvioineet, että kokoomus on saanut painettua kädenjälkensä Nurmisen pormestariohjelmiaan.

Tämä ei tietenkään olisi mitään uutta. Tampereen sotien jälkeisen kuntopoliittikan kansallisesti tunnetuin käsite on aseveliakseli, jolla on viitattu kaupungin porvareiden ja demareiden poikkeukselliseen yhteistyökyvykkyteen.

Nurminen toteaa, että hänellä ei ole mitään Tampereen aseveliperinnettä vastaan.

– Aseveliakseli elää ja voi hyvin Tampereella. Sen suhteen ei ole tapahtunut mitään muutosta. Meillä on täällä vaikeita päätöksiä edessämme. Me teemme niissä yhteistyötä ja luotamme toisiimme. Se on ollut Tampereen menestyksen tae aina, Nurminen toteaa.

”
Aseveliakseli elää ja voi hyvin Tampereella.

Kuntaliitto on yhteinen ja vahva ääni

Kuntaliiton erityinen päivä kokosi kuntaväen yhteen tekemään tärkeitä ja kauaskantoisia päätöksiä. Yhdistyksen jäsenkokous eli Kuntapäivät järjestettiin 13.11. Helsingissä.

Kuntapäivät avasi valtuuskunnan puheenjohtaja (2022–2025) **Daniel Sazonov** (kok.). Ennen uuden valtuuskunnan valintaa hän ennakoி, mitä on luvassa seuraavinkin vuosina.

– Olen varma, että seuraavasta nelivuotiskaudesta tulee vauhdikas, mutta toivottavasti menestyksenkäs.

– Kuntaliitto on ennen kaikkea yhteinen, vahva ääni. Haemme riittävää ja yhteistä maaperää, jonka voimme allekirjoittaa, Sazonov jatkoι.

Kuntaliiton historia ulottuu jo yli 30 vuoden taakse.

Merkittävä yhdistymisen hetki koettiin vuonna 1993, jolloin seitsemästä järjestöstä tuli Suomen suurimman järjestöfuusion seurauksena yksi ja yhtenäinen Suomen Kuntaliitto ry.

Kuntaliiton keskeisenä tavoitteena on aina ollut kunnallisen itsehallinnon vahvistaminen, jonka perusta on kirjattu perustuslakiin.

Talousarvio pöydällä

Helsingissä valittiin valtuuskunnan jäsenet ja varajäsenet, kertoi Kuntaliiton hallintoasiantuntija **Nina Eriksson** tilaisuuden jälkeen.

– Jokainen valtuuskunnan jäsen on myös kunnan tai kaupungin valtuutettu, sanoo.

Kuntien edustajista koostuvassa liiton valtuuskunnassa on 65 jäsentä.

– Kuntaliiton ylin päätösvalta jakaantuu neljän vuoden välein pidettävän jäsenkokouksen sekä jäsenkokouksen valitseman valtuuskunnan välillä.

Valtuuskunta on Kuntaliiton ylin päättävä toimielin. Valtuuskunta valitsee hallituksen sekä hyväksyy liiton talousarvion ja tilinpäätöksen.

Lisäksi valtuuskunta käsittelee vuosittain kertomuksen liiton toiminnasta ja vahvistaa liiton tilinpäätöksen.

Kuntapäivien eli yhdistyksen jäsenkokouksen tehtävänä on käsitellä hallituksen antama ja valtuuskunnan hyväksymä kertomus Kuntapäivien väliseltä ajalta. Samalla valitaan liiton valtuuskunta nelivuotiseksi toimikaudeksi, kuten nyt torstaina tehtiin.

– Lisäksi Kuntapäivät päättää valtuuskunnan palkkioista ja korvauksista, Eriksson jatkaa.

Kuntaliiton valtuuskunnan järjestäytymiskokouksessa valitut valtuuskunnan puheenjohtajat sekä Kuntaliiton hallituksen jäsenet – puheenjohtajista lähtien – löydät tämän jutun yhteydestä löytyvän QR-koodin kautta, kun valinnat on tehty.

JOUNI LAMPINEN

Katso tästä qr-koodista Kuntaliiton tärkeitä henkilövalintoja.

MAINOS

KUNNALLISJOHDON SEMINAARI 2026

Jyväskylä 20.-21.5.2026

Osta lippu tapahtumaan
kunnallisjohto.fi

Päätökset vaikuttavat lapsiin, ja se on huomioitava kunnolla

Teksti Jouni Lampinen

Mannerheimin Lastensuojeluliiton – MLL:n – vaikuttamistyön johtaja **Esa Iivonen** kertoo, että lapsivaikutusten arviointia varten tehtävän tiedon koonti ei näyttäydy erityisen helpolta hyvinvointialueilla.

– Tiedon koonti on tärkeää, ja se näyttää varsin vaikealta alueille. Erityisesti heikommassa asemassa olevista lapsiryhmistä on puutteellisesti tietoa, Iivonen sanoo.

Edellä mainitut tiedot saatiin MLL:n mediatilaisuudessa, jossa käytiin läpi hyvinvointialueen viranhaltijoille sekä ylimmälle luottamushenkilöjohdolle suunnattujen kyselyjen tuloksia.

– Lapsivaikutusten arvioinnissa on parantamisen varaa. Viranhaltijoista monet tuntevat hyvinkin lapsivaikutusten arvioinnin, mutta päättäjien osalta tilanne on heikompi.

Päättäjät ovat kuitenkin jossain määrin tietoisia arvioinnin tärkeydestä.

Kysely viranhaltijoille

Viranhaltijoille suunnatun kyselyn mukaan lapsivaikutusten arviointia tehdään hyvinvointialueilla useammin silloin, kun päätös tai toiminta koskee suoraan lapsia tai lapsiperheitä.

Lapsivaikutusten arvioinnin systemaattista kehittämistä tehdään hyvinvointialueilla jonkin verran. Arviointien tuloksia otetaan jossain määrin huomioon hyvinvointialueilla.

Parantamiseen varaa olisi, Iivonen tähdentää.

Vaikutusarviointia kehitettäessä olisi hyvä vahvistaa lasten ja nuorten osallistumismahdollisuutta.

– Lasten ja nuorten kokemuksia voidaan ottaa päätöksenteon tueksi. Kokemustietoa voidaan kerätä lapsilta ja vanhemmilta. Tämä edistää lapsivaikutusten arviointia.

Päättäjien kysely

Alueiden päättäjille suunnatun kyselyn vain noin joka neljäs vastaaja katsoi, että hyvinvointialueella päättäjät tuntevat hyvin lapsivaikutusten arviointia.

Heidän mukaansa viranhaltijat tuntevat lapsivaikutusten arviointia jonkin verran, jopa suhteellisen hyvin.

Noin kolmasosa vastaajista katsoo, että lapsivaikutusten arvioinnin tulokset otetaan hyvin huomioon hyvinvointialueella.

Lisäksi alueiden ylimmän luottamushenkilöjohdon mukaan päätöksenteon vaikutukset heikommassa asemassa oleviin lapsiryhmiin tunnustetaan vielä suhteellisen huonosti.

Yhteistyön merkitys

MLL:n vaikuttamistyön johtaja Esa Iivonen sanoo, että kunnissa lapsivaikutusten arviointi tunnetaan paremmin kuin hyvinvointialueilla, jotka aloittivat toimintansa vasta vuoden 2023 alussa.

– Alueet ovat selvästi takamatkalla sote-sektorilla.

Kuntien ja hyvinvointialueiden välinen yhteistyö on tärkeää myös lapsivaikutusten arvioinnissa.

– Yhteistyö vie eteenpäin arviointikulttuuria ja arvioin-

Päätöksenteon lapsivaikutusten arviointia hankaloittaa resurssien puute.
Kuva: Seppo Haavisto

tien tekemistä

Sekä viranhaltijoille tehdystä kyselystä että päättäjien kyselyn vastauksissa nostettiin vaikutusten arvioinnin toteutumisen haasteeksi puutteelliset resurssit ja tiukka taloudellinen tilanne.

Resurssipula aiheuttaa muun muassa kiirettä ja puutteellista asioiden valmistelua, kyselyiden vastauksissa kerrottiin.

MAINOS

netKirje puh. 044-982 7808
netkirje.fi

Vaivatonta postitusta

**HELPOIN TAPA TAVOITTA
AIDOLLA KIRJEELLÄ**

**netKirjeen avulla lähetät tiedotteet,
kutsut ja muut aineistosi vaivattomasti.**

jo vuodesta 2006

Vaivaton, luotettava ja kustannustehokas

Kuntalehden vuosi kuvin ja sanoin

Vuosi 2025 on pitänyt sisällään iloa ja tuskaa. On käyty tiukat vaalit, keskusteltu rahasta ja puhuttu johtamisesta. Kuntavaalien lopputulos sai SDP:n jopa tanssahtelemaan.

Teksti Jouni Lampinen

Muutosta haluttiin

SDP voitti kuntavaalien lisäksi aluevaalit. Molemmissa vaaleissa toiseksi ylsi kokoomus ja kolmanneksi keskusta.

Edellisiin kuntavaaleihin verrattuna hallituspuolueista eniten takkiin otti perussuomalaiset, jonka kannatuksesta suli 6,8 prosenttiyksikköä. Perussuomalaisten edelle sijoituivat myös vihreät ja vasemmistoliitto.

– Ihmiset ovat äänestäneet reilumman politiikan puolesta. Tämä osoittaa, että ihmiset haluavat muutosta, Tampereen pormestariksi noussut **Ilmari Nurminen** (sd.) iloitsi vaali-ilтана.

Vaalien valinnat sinetöityivät, kun uudet valtuustot järjestäytyivät kesäkuussa.

SDP:n kuntavaalimenestys näkyi myös Turussa, jossa siirryttiin Tampereen tavoin kokoomuspormestarista demaripormestarin aikakauteen. Turun pormestari on nyt **Piia Elo**.

Kokoomuksen valtakausi jatkui Helsingissä. **Daniel Sazonov** nousi **Juhana Vartiaisen** tilalle.

Onnistunut vahdinvaihto

Työ- ja elinkeinopalvelut siirtyivät valtiolta kuntien järjestämisvastuulle kuluva vuoden alussa. Suomeen tuli 45 työllisyysaluetta.

Etukäteen pelättiin, miten järjestelmät ja muut käytännön asiat toimivat aluksi, mutta suuria ongelmia ei ilmennyt.

Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysaluejohtaja **Tiina Mäenpää** vahvisti Kuntalehdelle vuoden alussa, että hommat sujuivat hyvin.

– Ei ole paniikki päällä, hän vakuutti.

– Yhteishenki on täällä tosi hyvä. Meillä on samoja huippuosajia kuin on ollut aiemminkin näissä tehtävissä.

TE-palveluita järjestäessään kunnilla on entistä enemmän mahdollisuuksia edistää työllisyyttä, yrittäjyyttä ja elinvoimaa.

– Tunnemme tällaisella pienellä työllisyysalueella hyvin työnhakijat ja työnantajat sekä yritysasiakkaat. Pystymme toimimaan ketterästi ja kehittämään joustavasti palveluitamme, Mäenpää pohti tammikuussa.

Vaikeuksia kunnille aiheutti se, että työllisyyspalvelujen rahoitus siirtyi kunnille alimitoitettuna ja keskellä heikkenevää työllisyystilannetta.

Yhteishenki on täällä tosi hyvä. Meillä on samoja huippuosajia kuin on ollut aiemminkin näissä tehtävissä.

Kuntavaalit lukuina

54,2%

Kuntavaalien 2025 äänestysprosentti oli 54,2 prosenttia, mikä oli 0,9 prosenttiyksikköä matalampi kuin vuoden 2021 kuntavaaleissa ja historian alhaisin 70 vuoteen.

44,9%

Naisten osuus kuntien päätöksenteossa nousi ennätyslukemiin, 44,9 prosenttia valtuutetuista on nyt naisia.

+4,2%

Aluevaalit sai nostetta yhteydestä kuntavaaleihin. Aluevaalien äänestysprosentti oli 51,7 prosenttia, mikä oli 4,2 prosenttiyksikköä enemmän kuin aluevaalien ensimmäisellä kerralla.

Piia Elo ja Eveliina Heinäluoma olivat hyvällä tuulella SDP:n alue- ja kuntavaalien kampanjastartissa helmikuussa Vantaalla. Kuva: Lehtikuva, Seppo Samuli

Jokainen esite kannatti jakaa, riemuitsi Daniel Sazonov (kok.) vaaliyönä. Kuva: Kokoomus, Henri Korpi

Minna Karhunen valittiin jatkamaan Kuntaliiton toimitusjohtajana. Kuva: Markus Sommers

Veronkiristykset kasautuvat

Hyvinvointialueiden tavoin kunnissa näkyy vahvasti se, että toisilla menee huomattavasti paremmin kuin toisilla.

Kuntatalousasioiden johtaja **Sanna Lehtosen** mukaan kuntien tilanteet ovat jatkaneet vuoden 2025 aikana eriytymistään.

Osa kunnista on nyt huomattavien isojen talousongelmien edessä. Tämä näkyy veronkiristysten kasaantumisena samoihin kuntiin, kun 14 kuntaa on joutunut nostamaan sekä ensi vuoden kunnalliseräveroä kiinteistöveroprosentteja.

Peräti 32 kuntaa on joutunut korottamaan tuloveroprosenttiaan yli prosenttiyksiköllä sote-uudistuksen jälkeen.

Kuntalouhushuolien taustalla on pienentyneet lapsi-ikäluokat syntyvyyden laskiessa ja väestön keski-ikäessä.

– Kaikissa kunnissa palveluverkkoa ei ole sopeutettu ikäluokkakehityksen mukaisesti, Sanna Lehtonen kirjoitti Kuntalehdessä.

Kuntaliitto lähetti kunta- ja alueministeri **Anna-Kaisa Ikkoselle** vetoomuksen parlamentaarisen työn käynnistämiseksi kuntien tulevaisuudesta.

– Suomella ei ole varaa nykyisiin palveluihin eikä nykyisiin rakenteisiin, Kuntaliiton toimitusjohtaja

Minna Karhunen painotti.

Aihe oli esillä Kuntamarkkinoilla syyskuussa, jolloin kahdeksan suurimman puolueen puoluejohtajat osoittivat valmiutta sitoutua parlamentaariseen yhteistyöhön kunta- ja palvelurakenteen uudistamisesta.

Ministeri Anna-Kaisa Ikonen (kok.) vastasi Kuntaliiton toiveeseen ja parlamentaarinen työ kuntien tulevaisuutta koskien alkoi. Kuva: Fanni Uusitalo, VNK

Ukrainalainen Vitalii Horbatiuk viihtyy Sauvon kunnassa. Kuva: Lennart Holmberg

Samuli Putro kertoi hänelle läheisistä kunnista Viisi kysymystä -sarjassa. Ensimmäisenä hän kertoi Kokkolan Ykspihlajasta. Kuva: Päivi Karjalainen

Monilla pienillä paikkakunnilla on sellainen jännä yhteinen piirre: kunnianhimoisesti ja kovatasoisesti toteutetut tapahtumat.

SAMULI PUTRO (KUNTALEHTI 8 / 2025)

Isojoki kulkee vastavirtaan

Vuoden 2025 aikana hyvinvointialueet edistivät palvelurakennemuutoksia, joiden seurauksena lukuisat sote-tilat tyhjenevät kunnissa.

Samalla moni lähipalvelu kaikkoon kauemaksi. Vajaan 1 800 asukkaan Isojoen kunta päätti tämän vuoden syksyllä kulkea yleistä kehitystä katsottaessa eri suuntaan.

Isojoki palauttaa lääkäripalvelut kuntaan omilla rahoillaan. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue lakkautti ne sieltä vuoden 2023 alussa.

Isojoen kunnanjohtaja **Juha Herrala** ei pidä hyvänä kehityskulkuna sitä, että kunnat ajetaan maksamaan toisille tahoille kuuluvia kustannuksia.

Mutta kun on pakko, niin on pakko, hän mietti.

– Jotta kunta pystyisi säilymään edes jollain tasolla elinvoimaisena.

Monella alueella on tehtävä uudistuksia, koska rahaa ei ole riittävästi nykyisiin palvelurakenteisiin.

Valtiovarainministeriö päätti kesäkuussa kolmen arviointimenettelyn käynnistämisestä.

Arviointimenettelyyn joutuivat Itä-Uudenmaan, Keski-Suomen ja Lapin hyvinvointialueet.

Taloudellisten ongelmien takia aiheutuva menettely rajoittaa alueen päätösvaltaa.

Maahanmuutto voimavarana

Maahanmuutosta riittää hyviä esimerkkejä, ja sellaisia on saatavilla muun muassa vajaan 3 000 asukaan Sauvon kunnasta, joka sijaitsee Varsinais-Suomessa.

Paikallinen asukasluku kasvoi yhdessä rytkäksessä noin neljä prosenttia, kun kunnassa asuneet ukrainalaiset ottivat Sauvon kotikunnakseen.

Sauvon kunnanjohtaja **Satu Simeliuksen** mukaan ukrainalaiset ovat työllistyneet yllättävän hyvin. He ovat kouluttautuneet muun muassa lähihoitajiksi tai päässeet töihin vaikkapa kahviloihin.

– Tosi moni on alkanut opiskella suomen kieltä, kunnanjohtaja iloitsi.

Isojoki palauttaa lääkäripalvelut kuntaan omilla rahoillaan – "kun on pakko, niin on pakko."

Ensimmäinen Nato-kaupunki

Turvallisuusasiat ovat olleet eri tavoin esillä kunnissa myös maan rajojen ulkopuolelta kantautuvien uhkakuvien kautta.

Mikkelissä muuttuneet kansainväliset näkymät ovat konkretisoituneet erityisen selkeästi.

Naton alaesikunnan perustamista Mikkeliin valmisteltiin perusteellisesti ennen kuin Natolippu nousi virallisesti salkoon lokakuussa.

Esikunta sijaitsee muutaman kilometrin päässä kaupungin keskustasta Karkialammen varuskunta-alueella samoissa tiloissa Maavoimien esikunnan kanssa.

Kaupungin ja talousalueen elinvoimaan Nato-ratkaisulla odotetaan olevan myönteisiä vaikutuksia. Kaupunki pyrkii ottamaan myös yritysinvestointien kautta hyödyn irti Nato-yhteydestään.

– Aktivoidaan puolustusalan yritysten toimintaa ja sijoittumispalveluja, Mikkelin kaupunginjohtaja **Janne Kinnunen** vahvistaa.

Vöyri nousi suomalaistenkin hyvin tuntemaksi pohjanmaalaiskunnaksi. KAJ-yhtye edusti Ruotsia Euroviisuissa Bara Bada Bastu -kappaleella. Yhtye teki tunnetuksi Vöyrin kuntaa, joka sijaitsee Pohjanmaalla. Kuva: Felice Hendersson, Bertills & Jung

Odotettu uudistus ei etene

Kunta- ja alueministeri **Anna-Kaisa Ikonen** (kok.) ilmoitti 21.11., että paikoin hartaasti toivottu valtionosuusuudistus ei toteudu tällä hallituskaudella.

Valtionosuusjärjestelmän uudistuksen piti alun perin tulla voimaan vuoden 2026 alussa. Sittemmin uudistuksen voimaantulo on siirretty vuoteen 2027.

Valtionosuuksiin koskeminen on poliittisesti arka paikka.

Kun järjestelmää uusitaan soteuudistuksen jälkimainingeissa, tiedossa on kuntien jakaantuminen voittajiin ja häviäjiin. Monessa kunnassa nykytilanne on koettu epäreiluksi.

Sen sijaan hankintalain uudistus on etenemässä järkähtämättömästi kohti viimeistä sinettiä, vaikka moni kunta toivoisi juuri sen pysähtyvän.

Lakimuutos nostaa kuntien vähimmäisomistusrajaa yhteisissä sidosyksiköissä eli niin sanotuissa inhouse-yhtiöissä kymmeneen prosenttiin. Tämän rajauksen seurauksena osa kunnista ajautuu ulos palveluita tuottavista yhtiöistä.

Kunnat varoittavat kustannuksien nousevan rankasti ja kuntalaisten palveluiden joutuvan vaakalaudalle uudistuksen toteutuessa.

Tasavallan presidentti Alexander Stubb aloitti maakuntavierailut Itä-Suomesta. Joensuun toritapaamisessa presidentin kanssa yhteiskuvaan päässyt Pirkko Nykyri toivotti presidentti Alexander Stubville paljon voimaa ja siunausta. Kuva: Soila Puurtinen

Maavoimien komentaja Pasi Välimäki (oik.) ja Mikkelin kaupunginjohtaja Janne Kinnunen tervehtivät toisiaan Nato-aiheisessa tiedotustilaisuudessa. Kuva: Jukka Laitinen

Kuntamarkkinoiden puoluejohdon paneelissa keskusteltiin kuntien tulevaisuudesta isojen muutosten pyörteissä. Kuva: Camilla Hanhiova

Vaikeinakin aikoina johtajilta kaivataan rohkeutta ja tuloshakuisuutta

Kuntalehti käsitteli johtamisen teemaa eri tavoin vuoden aikana lukuisissa jutuissa.

Suomalais-tanskalainen **Sanna Suvanto-Harsaae** tietää, että johtamisessa on eroja.

Tanskalaisilla ja suomalaisilla on ainakin aika samanlainen mentaliteetti.

– Ollaan samalla tavalla jalat maassa. Ei olla niin hienoja kansoja kuin nuo ruotsalaiset tuossa välissä, Sanna Suvanto-Harsaae jatkoi **Tiina Ojutkankaan** haastateltavana Kuntalehdelle.

Hallitusammattilaisen oppeihin kuuluu, että jokaista kannustetaan olemaan hyvä itsensä johtamisessa, ottamaan vastuuta.

– Ei odoteta sitä, että joku muu johtaa.

Hyvää johtamista on myös se, että ollaan tulosfokusoituneita. Ja ollaan tulevaisuusfokusoituneita.

– Ei käytetä aikaa siihen, miksi joku meni pieleen tai ei mennyt niin kuin haluttiin, vaan nopeasti analysoidaan tilanne ja korjataan.

Suvanto-Harsaae korosti, että töilläkin on oma paikkansa ja aikansa. Esimerkiksi sienestämiseksi hän löytää aikaa välillä keskellä viikkoakin.

Arki muuttuu

Tulevaisuudentutkija ja teknologiavaikuttaja **Risto Linturi** kertoi oman näkemyksensä Kuntalehden luki-

joille, miten kuntajohtajana voi pärjätä radikaalissa tulevaisuudessa.

– Uuden kohtaaminen vaatii uudenlaista ajattelua. Olemme menossa isoon murrokseen. Siinä murroksessa ovat kaikki kuntatoimialat ja elinkeinoelämän alat. Ihmisten arki muuttuu, Linturi huomautti.

– Tekoäly, virtualisaatio ja robotisaatio muuttavat sen, mihin kuntia tarvitaan. Sekin muuttuu esimerkiksi, mihin kuntien rakennuksia tarvitaan.

Johtaja ei pärjää toimimalla aina vain varman päälle.

– Kun ei ole riittävästi rohkeutta, ei synny riittävästi uutta.

Kunnioitetaan toisia

Kuntalehdessä johtamista käsiteltiin myös useiden uusien tutkimusten valossa.

Esimerkiksi Turun yliopistossa väitelleen **Jenni Sipilän** tutkimus tarkasteli viranhaltijoiden tunteita ja yhteistyötä luottamushenkilöiden kanssa.

Sipilän tutkimuksen mukana kuntien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden väliset jännitteet kumpuavat roolien epäselvyyksistä, arvostuksen puutteesta sekä ristiriitaisista näkemyksistä koskien kuntastrategian toteuttamista.

– Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden välinen luottamus, vuoropuhelu ja roolien kunnioittaminen ovat keskeisiä tekijöitä toimivan ja tulokellisen kuntajohtamisen kannalta, Sipilä korostaa.

↗ Hallitusammattilaisena ja ihmisenä Sanna Suvanto-Harsaae arvostaa tanskalaisten joustavuutta. Kuva: Ritza Scanpix, Lehtikuva

↑ Suurin hyöty tekoälystä on tutkitusti esihenkilöille, ei asiantuntijoille, kertoo Risto Linturi. Kuva: Ilkka Ranta-aho

Muonion kunnanjohtaja Laura Enbuska-Mäki nauttii lumilautailusta. Kuva: Kaisa Sirén

”

Ei ole kovin suvaitsevaa, että on huutava kapellimestari, joka lannistaa. Soittajat menevät lukkoon. Ei jää kovin hyvä muisto.

ATSO ALMILA (KUNTALEHTI 2 / 2025)

Näkökulman vaihtamisen taito voi olla hyödyksi neuvotteluissa, näkee Kunta- ja hyvinvointialueuetyöntajat KT:n toimitusjohtaja Henrika Nybondas-Kangas. Kuva: Markus Sommers

Kapellimestari Atso Almila kertoo, että vuodet ovat tuoneet palvelu- alttiutta. Johtaja on soittajiin varten. Kuva: Anssi Kumpula, FCG

Elinvoimaa Ähtäriin uudella kampuksella

Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu ja Ähtärin lukio löytyvät nyt saman katon alta. Pienelle paikkakunnalle syntynyt koulukampus avaa yhteistyötä ja lisää vaihtoehtoja opiskelijoille.

Teksti ja kuva Anssi Leppänen

Sekä Ähtärin kaupungin että koulutuskuntayhtymän edustajat tuntevat uuden kampuksen tuovan elinvoimaa alueelle. Kampuksen rakentaminen Ähtäriin kolmen maakunnan rajalle vahvistaa Kuntayhtymä Sedun johtaja, rehtori **Pasi Artikaisen** mukaan maakunnan reuna-alueen elinvoimaa ja osaamista. Ähtäriin on reilun tunnin ajomatka sekä Seinäjoelta että Jyväskylästä.

– Meille on tärkeää, että maakunta pysyy elinvoimaisena. Ähtärin kampus on yksi vastaus tähän.

Ähtärin kaupungin sivistys- ja henkilöstöjohtaja **Eija Kuoppa-aho** uskoo, että sekä oppilaiden että opettajien välille muodostuu luonnollista kanssakäymistä.

– Lähtökohta on että saataisiin yhteisiä kohtaamisia. Tällä haetaan Kuoppa-ahon mukaan uusia oivalluksia ja yhteisöllisyyttä.

Niin Sedun kuin Ähtärin lukion opiskelijat voivat hyödyntää myös toisen oppilaitoksen koulutustarjontaa. Kuoppa-aho muistuttaa samalla Ähtärin lukion menestyneen jo aiemmin hyvin valtakunnallisissa lukiovertailuissa.

**Turhista seinistä
ei makseta
ylimääräistä.**

Organisaatioille yhteisellä kampuksella on myös merkittävä taloudellinen vaikutus, kun tukitoimintoja voidaan yhdistää. Esimerkiksi samat terveydenhuollon ammattilaiset palvelevat molempien oppilaitosten opiskelijoita. Myös opettajat voivat olla osin yhteisiä.

Sedulla on jo aiemmin ollut yhteiset kampukset lukion kanssa Kurikassa ja Lapualla. Kokemukset niistä ovat hyviä, mutta Ähtärin tiloissa ollaan kuitenkin hypäämässä vieläkin tiiviimpään toimintamalliin. Rakennuksessa ei ole erikseen lukion tai koulutuskuntayhtymän hallinnoimia tiloja. Kaikki tilat ovat molempien käytössä.

– Turhista seinistä ei makseta ylimääräistä, tiivistää Artikainen Ähtärin tilojen ajatuksen. Hän uskoon ratkaisun näkyvän talouden lisäksi myönteisesti oppilaille.

Vuosisadan koulutushistoria

Ähtärin kampus sijaitsee Tuomarniemellä luonnonkauniilla paikalla. Vahva koulutushistoria on läsnä alueella vanhojen, osin suojeltujen rakennusten myötä. Metsäalan ammattilaisia alueella on koulu-

ÄHTÄRIN KAMPUS

■ **Sedun ja Ähtärin**
lukion yhteinen kampus

■ **Etelä-Pohjanmaan,**
Pirkanmaan ja Keski-Suomen rajalla

■ **450 opiskelijaa**

■ **Jatkaa**
Tuomarniemen
yli satavuotista
koulutushistoriaa

■ **Immersiivinen**
opetustila Suomen
suurin oppilaitoksissa
oleva

■ **20 vuoden**
suunnitelma alueen
kehittämiseksi

Lähihoitajaopiskelijat Milka Ahopelto ja Sofia Mikkola pitävät uutta potilassimulaattoria todentuntuisena.

tettu vuodesta 1903 lähtien. Uusi päärakennus liittyy siis osaksi pitkää historian ketjua.

Vehreys ja luonnonläheisyys ovat Ähtärin keskustan ulkopuolella sijaitsevan alueen tunnusomaisia piirteitä. Uusi rakennus on pyritty sulauttamaan sekä alueen luontoon että historiaan. Pintamateriaalit ovat monin paikoin rouheita. Kestävyys ja huoltovapaus ovat ohjanneet rakennuksen suunnittelutyötä.

Uutta tekniikkaa

Uuden rakennuksen tiloista ylpeydenaihe on immerssiivinen oppimistila. Kolmen kuvapinnan, äänien ja liikesensoreiden avulla rakennettu noin viidenkymmenen neliömetrin tila mahdollistaa uppoutumisen osaksi käsiteltävää aihetta. Luontoalan opinnoissa etävierailut pystytään tekemään herkkiinkin kohteisiin ilman, että niitä rasitetaan yhdelläkään saappaan jäljellä. Opiskelijat pääsevät myös itse tuottamaan sisältöä tilassa hyödynnettäväksi.

Tekniikka näkyy uudella kampuksella myös laajana robottien käyttönä ja useina erilaisina simulaatioluokkina. Opiskelijoiden käytössä on muun muassa kuusi uutta metsäkonesimulaattoria ja potilassimulaattori. Potilassimulaattoria juuri kokeilleet lähihoitajaopis-

kelijat ovat tyytyväisiä.

– Simulaationukke on tosi hyvä, kun se on uusi, toteaa **Sofia Mikkola**.

Opiskelukaveri **Milka Ahopellon** mielestä uudella nukella harjoituksista tulee aiempaa realistisempia.

Rehtori Pasi Artikainen kertoo tekniikan myös avaavan ovia alueen yrityksiin. Yritykset voivat hyödyntää tiloja omassa koulutuksessaan ja esimerkiksi kokeilla uutta tekniikkaa ennen investointipäätöksiään.

– Ähtärin kampuksen uudet oppimisympäristöt luovat erinomaisen pohjan alueen yritysten kehittymiselle.

Työelämäyhteistyötä korostetaan myös KET-KO-hankkeesta jolla yli miljoonan euron nousevia teknologiainvestointeja on rahoitettu. Investointihanke on Euroopan Unionin osarahoittama.

Kaksi vuotta kestäneen rakennushankkeen kokonaisinvestoinnit ovat 17,8 miljoonaa euroa. Sedu tarjoaa Ähtärissä opintoja muun muassa metsä- ja luontoalalla, sosiaali- ja terveysalalla, kone- ja tuotantotekniikassa sekä sähkö- ja automaatioalalla. Myös matkailun tulevia ammattilaisia koulutetaan alueella. Lukioon houkutellaan oppilaita frisbeegolflinjalla. Kampuksella opiskelee noin 450 opiskelijaa.

Rehtori Pasi Artikainen sanoo uuden kampuksen lisäävän alueen elinvoimaa.

Mitä odotat vuodelta 2026?

Gallup: Ajankohtaiseen kysymykseen vastaavat valtuustojen puheenjohtajat Tapio Hämäläinen Rääkkylästä, Jari Huotari Inarista, Ari Korhonen Raisiosta ja Merja Lahtinen Jämsästä.

Teksti Jouni Lampinen

Tapio Hämäläinen (vas.) kunnanvaltuuston puheenjohtaja

Sote-asioiden siirryttyä hyvinvointialueen hoidettavaksi toivoisi, että myös Rääkkylässä säilyvät tasavertaiset lähipalvelut.

Haluamme turvallisen ja terveellisen elinympäristön lapsillemme. Päätäjien yksituumaisuus on tärkeää elinvoiman kehittämisen kannalta.

Hyvinvoinnin kannalta tärkeintä on paikallinen ja kunnallinen itsehallinto sekä yhteiseen kehittämistyöhön motivoituneet kuntalaiset.

Näillä periaatteilla kuntamme pärjää myös vuonna 2026.

Kuva: Hämäläisen arkisto

Ari Korhonen (sd.) kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Odotan positiivisen vireen Raisiossa jatkuvan. Väestö kasvaa ja vilkas rakentaminen jatkuu. Kuluvana vuonna olemme pärjänneet kaikissa kuntavertailuissa erinomaisesti. Tämä luo hyvät lähtöasetelmat vuoteen 2026.

Toivoisin, että Ukrainassa saataisiin aikaan rauha ja maailmantilanne selkiytyisi.

Pitää vihdoin päästä rakentamaan parempaa tulevaisuutta ja parempaa maailmaa. Joulurauhan ja onnellisen uudenvuoden toivotuksilla on tänä vuonna erityisen painava sanoma.

Kuva: Korhosen arkisto

Merja Lahtinen (kesk.) kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Marraskuussa uutisoitiin, että valtionosuusjärjestelmän uusiminen ei toteudu tällä hallituskaudella. Tämä oli suuri pettymys. Odotan tämän päätöksen perumista.

Keski-Suomen hyvinvointialue on päättänyt rakennuttaa Jämsään uuden sote-aseman, kunhan hyvinvointialue saisi luvan ottaa lainaa sitä varten. Vuonna 2026 tämä lainanottovaltuutus on annettu ja Jämsän sote-aseman rakentaminen alkaa.

Yhdessä tekeminen paremman kaupungin eteen jatkuu valtuustossa.

Kuva: Lahtisen arkisto

Kuva: Huotarin arkisto

Jari Huotari (kok.) kunnanvaltuuston puheenjohtaja

Vuonna 2026 Inarin kunta täyttää 150 vuotta. Meillä on juhlavuoden aikana paljon tapahtumia. Nostan juhlavuoden tapahtumista esiin keväällä järjestettävät SM- hiihtokisat sekä heinäkuun loppupuolella järjestettävät Inariviikot.

Meillä on muutaman vuoden aikana uusittu kaikki kolme koulua, joten meillä on terveelliset olosuhteet niin koululaisille, opiskelijoille ja koulujen henkilökunnalle.

Inarissa on vahva pito- ja vetovoima, joten katson vuoteen 2026 luottavaisin mielin.

Löydä osaajat näköalapaikoille.

Kuntalehden kautta tavoitat kuntien, kaupunkien
ja hyvinvointialueiden viran- ja toimenhaltijat sekä
luottamushenkilöt

Ilmoita avoin työpaikka Kuntalehdessä,
tai osoitteessa kuntalehti.fi.

Kuka pelastaa pienet kunnat?

Kunnat ja johtajat: Pienten kuntien asema Suomessa on ollut viime vuosina poikkeuksellisen haastava, kirjoittaa Ilomantsin kunnanjohtaja Marjut Ahokas.

Valtion taholta tulevat paineet ja uudistukset haastavat koko kuntarakenteen.

Erityisesti suunniteltu valtionosuusuudistus – joka on onneksi tällä hetkellä kumottu – oli monelle pienelle kunnalle elämän ja kuoleman kysymys. Uudistuksessa olisi ollut voittajia ja häviäjiä, ja valitettavasti moni pieni kunta olisi jäänyt uudistuksessa jalkoihin.

Pienen rajaseutukunnan edustajana haluan sanoa asian ääneen: jos valtiovallan tahto on vähentää kuntien määrää, tehdään se rehellisesti ja avoimesti. Ei kierrellä, vaan arvioidaan kuntakenttä uudelleen – kuntalaisten palvelujen saatavuuden, etäisyyksien ja elinolosuhteiden näkökulmasta.

Monesti keskustelu jää liian yleiselle tasolle, eikä oteta huomioon pienimpien kuntien todellisia haasteita.

OMASTA KUNNASTANI lähimpään naapurikaupunkiin on yli 70 kilometrin matka, ja seuraavaan 100 kilometriä. Nämä välimatkat eivät ole mitättömiä, vaan ne vaikeuttavat yhteistyötä ja palveluiden saatavuutta ratkaisevasti.

Palvelut voivat olla maantieteellisesti kaukana, eikä iso osa väestöstä edes ole tottunut käyttämään digipalveluita – kun yli 48 prosenttia kuntamme asukkaista on yli 65-vuotiaita, digitaalinen palvelu ei ole ratkaisu kaikille.

Lisäksi uudistukset ja säästötoimet kiertävät aina kunnan kukkaron kautta. Esimerkiksi työllisyyspalvelujen uudistuksessa kunnat joutuvat maksamaan aiempaa suuremman osuuden työttömyyden kustannuksista, kun kustannukset alkavat juosta jo 100 päivää työttömänä olleista.

Tämä on lisännyt pienten kuntien taloudellista taakkaa entisestään.

PÄÄTÖKSENTEKOON TULEVAN hankintalain uudistukseen liittyy pelko siitä, että pienten kuntien mahdollisuudet saada yksityisiä palveluntuottajia ovat hyvin rajalliset. Näillä alueilla ei yksinkertaisesti ole palveluntuottajia, joten sidosyksiköiltä ostaminen jatkuu välttämättömänä.

Kysyn siis – kuka pelastaa pienet kunnat? Onko pelastus lähipalveluissa, tiiviimmässä yhteistyössä naapurikuntien kanssa, vai tarvitaanko kenties kokonaan uudenlaisia ratkaisuja? En usko, että pienten kuntien ongelmat ratkeavat ilman valtion selkeitä linjauksia ja riittävää rahoitusta. Ja ennen kaikkea tarvitaan rehellisiä keskusteluja siitä, mitä tulevaisuudessa haluamme kuntarakenteelta, palveluilta ja ihmisiltä, jotka näissä kunnissa asuvat.

Pienten kuntien ääni pitää tulla kuulluksi – palvelujen saatavuuden, etäisyyksien ja väestön ikärakenteen puolesta. Me emme kaipaa pelkkiä remontteja ja säästöjä, vaan ratkaisukeskeistä, realistista ja reilua kuntapolitiikkaa.

Kuva: Timo Seppäläinen

Marjut Ahokas on Ilomantsin kunnanjohtaja ja Kuntaliiton pienten kuntien verkoston puheenjohtaja.

”

Onko pelastus lähipalveluissa, tiiviimmässä yhteistyössä naapurikuntien kanssa, vai tarvitaanko kenties kokonaan uudenlaisia ratkaisuja?

Ilman visioita on vain reaktioita

TÄLLÄ HETKELLÄ ON KÄYNNISSÄ kolme tärkeää sote-hanketta.

STM:n virkakunta on laatinut Sote2040-vision. Tavoitteena on varmistaa, että suomalaiset saavat myös tulevaisuudessa vaikuttavat, yhdenvertaiset ja kestävät palvelut. Vision mukaan tarvitaan selkeitä valintoja. Kaikkea kaikille ei voida tarjota, jos järjestelmän halutaan pysyvän hallittuna ja kestävässä yhteiskunnan kantokykyyn nähden.

Haluan yhtyä tähän visioon, koska hoitoon pääsyssä on viiveitä sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa. Eurostatin tuoreen tilaston mukaan 12,4 prosenttia suomalaisista ei saanut viime vuonna hoitoa tarvitessaan. Suomessa ongelmia ilmeni toiseksi eniten EU:n alueella. Norjalaisista 1,8 prosenttia, ruotsalaisista 3,9 ja tanskalaisista 3,9 prosenttia ei kokenut saavansa hoitoa tarvitessaan.

TOINEN TÄRKEÄ SOTE-HANKE on STM:n lausuntokierroksella oleva Palveluvalikoiman periaatteet (STM113: 00/2023). Tässä hankkeessa ehdotetaan, että terveydenhuoltolaissa ja sosiaalihuoltolaissa säädettäisiin periaatteista, joiden mukaan palveluiden ja menetelmien kuuluminen palveluvalikoimaan ja niiden poisrajaaminen toteutetaan julkisesti rahoitetussa sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Sääntelyssä määritellään ne periaatteet, joiden mukaan palvelut ja menetelmät kuuluvat sosiaali- tai terveydenhuollon palveluvalikoimaan tai on rajattu niiden ulkopuolelle. Terveydenhuollossa palveluvalikoimaa sovelletaan sekä julkiseen terveydenhuoltoon että yksityiseen terveydenhoitoon, josta saa Kela-korvausta.

Säädöksillä pyritään siihen, että julkiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat yhdenvertaiset kaikkialla Suomessa. Toivon lakihankkeelle menestystä. Esimerkiksi Hollannissa kansalaisten saamat palvelut on määritelty.

KOLMAS TÄRKEÄ SOTE-HANKE on valtioneuvoston kanslian uusi tutkimushanke (VN/29192/2025). Kohdassa 2.6, ”Sote-palveluiden palvelu- ja resurssitarpeen ennakointi ja resurssitarpeen kasvuun vastaaminen, haetaan vastausta julkisen talouden kestävyys.

Paine sote-järjestelmän muuttamiseksi kasvaa, reaktiot eivät riitä.

Tuloksia hyödynnetään hyvinvointialueiden talouden kestävyttä edistävien politiikkatoimien suunnittelussa. Tätäkin hanketta on syytä tukea, koska nykyjärjestelmän kyky päättää kehitystoimista tai rationoivista muutoksista on osoittautunut heikoksi.

HYVINVOINTIALUEIDEN TALOUS ON NYT kehittynyt hieman paremmin. Tulosenusteiden mukaan kattamaton alijäämä supistuu 2,2 mrd. euroon vuoden 2025 lopussa.

Alijäämän kattaminen vuoden 2026 loppuun mennessä on kuitenkin epärealistista palveluja vaarantamatta. Mikäli nykyisellä linjalla jatketaan, on hyvinvointialueilla järjestämisvastuun nojalla perusteltua vaatia lisärahoitusta alijäämien kattamiseksi tai kattamisajan pidentämistä.

Jos asiassa ei löydy ratkaisua, on viimeisenä keinona alijäämien kattamiseksi hyvinvointialuekohtaisen verotusoikeuden myöntäminen ilman minkäänlaista tasausta. Tällä hetkellä 10–11 aluetta on arviointimenettelyn tiellä. Samaan aikaan Suomen velkasuhde lähestyy maagista 90 prosentin rajaa.

Ennen sote-uudistusta kuntien järjestämä oma sote-toiminta toteutui pääsääntöisesti talousarvion mukaisesti. Sen sijaan kuntien ja sairaanhoitopiirien kuntayhtymien välinen laskutus ei pääsääntöisesti toteutunut, koska järjestämisvastuu ja laskutusosoikeus oli sairaanhoitopiireillä ja rahoitusvastuu kunnilla.

Sama ongelma vaivaa nykyistä järjestelmää, koska rahoitus- ja järjestämisvastuu on eriytetty.

Järjestämisvastuun siirtoa valtiolle ei ole tällä hetkellä pidetty mahdollisena,

koska nykyisen hallituksen ohjelmassa on linjattu että ”uusi sote-rakenne luo hyviä mahdollisuuksia palvelujärjestelmän kehittämiseen”.

Lisäksi on esitetty, ettei itsenäisten hyvinvointialueiden asemaan puuttaminen olisi perustuslain mukaista. Toisaalta, jos heikkenevän taloustilanteen takia lain mukaisessa arviointimenettelyssä hyvinvointialueita jouduttaisiin yhdistämään tai sairaalaverkkoa karsimaan, olisivat edessä samat perustuslailliset ongelmat.

Näistä syistä johtuen esitän selvittäväksi miten Sote- palvelujen järjestämis- ja rahoitusvastuu voidaan siirtää valtiolle kuuluvaksi, jolloin nykyiset 21 hyvinvointialuetta voisivat toimia palveluntuottajina tilaaja-tuottajamallin mukaisesti.

MIKÄLI PALVELUJEN SAATAVUUS, palvelujärjestelmän kehittäminen ja talouden tasapainottaminen ei tällä tavalla parane, tulee harkita palvelujen tuottamisen siirtämistä valtion toiminnaksi. Palvelut voitaisiin tuottaa joko valtion liikelaitoksen toimesta tai osana Kansaneläkelaitosta. Tämä ei estä paikallisten olosuhteiden huomioon ottamista, kuntien kuulemista, perusterveydenhuollon kehittämistä eikä terveyden edistämistä.

Valtion liikelaitokset vastaavat omasta taloudestaan. Toiminnasta määrätään liikelaitoslaissa. Liikelaitoksia ohjaavat eduskunta ja hallitus. Nykyiset valtion liikelaitokset ovat Metsähallitus ja Senaatti-kiinteistöt. Myös Kansaneläkelaitoksen asema, tehtävät ja hallinto määritellään laissa. Kelalla olisi intressi parantaa sote-palveluja ja lyhentää hoidon odotusta, koska näistä syistä johtuvat ongelmat tulevat Kelan korvattavaksi.

Organisaation kehittäminen tapahtuu paremmin yhden kuin 21 tuottajan toimesta. Suomessa on potentiaalia toimintojen kehittämiseen mutta tämä ei ole toistaiseksi johtanut sote-palveluiden saatavuuden tai tuottavuuden kasvuun. Paine sote-järjestelmän muuttamiseksi kasvaa, reaktiot eivät riitä. Tarvitaan pitkän kantaman visioita.

ARTO ALANKO
Professori, LKT
Helsinki

Kuntajohtaminen kriisissä

vuosi 2025 ON OLLUT poikkeuksellinen kuntajohtamisen näkökulmasta. Ainakin kymmenen kunnanjohtajaa on eronnut tai erotettu luottamuspuolan vuoksi ja uusia tapauksia nousee esiin lähes kausittain.

Kuntalehden uutisvirta kertoo karua kieltään: kuntajohtaminen on monessa kunnassa kriisissä.

Mutta miksi näin tapahtuu? Ja miksi tilanteisiin ei aina löydy ratkaisua, vaikka ongelmat ovat kaikkien tiedossa?

Kunnanjohtajan asema ei ole mikä tahansa virka. Hän johtaa usein kunnan suurinta työnantajaa ja vastaa palveluista, jotka vaikuttavat suoraan kuntalaisten arkeen.

KUN JOHTAMISESSA ILMENEVÄ ongelmia – erityisesti henkilöstöjohtamisessa – vaikutukset ulottuvat laajalle. Työyhteisön hyvinvointi heikkenee, päätöksenteko takkuu ja kuntalaisten palvelut kärsivät.

Silti kuntajohtajan irtisanominen on huomattavasti vaikeampaa kuin yksityisellä sektorilla. Kuntalain epäluottamussäännös vaatii selkeän enemmistön, kaksi kolmesta kaikista valtuutetuista – ei vain paikalla olevista.

Tämä korkea kynnyks voi johtaa pattitilanteeseen, jossa epäluottamus on ilmeinen, mutta asian päätöksenteko jumittuu. Lopputuloksena kunta voi jäädä vuosiksi ilman toimivaa johtamista.

Monessa kunnassa epäluottamustilanteita pyritään ennakoimaan johtajasopimuksella, jossa sovitaan esimerkiksi vapaaehtoisesta irtisanoutumisesta. Käytännössä nämä sopimukset näyttävät sitovan vain kuntaa – ei johtajaa. Johtaja voi halutessaan jättää sopimuksen huomiotta ja vaatia asian viemistä tilapäiseen valiokuntaan. Yksipuolinen vetäytyminen sopimuksesta näyttäisi olevan erityinen riski tilanteessa, jossa johtaja ei näe johtamisessaan itse mitään puutteita.

Prosessi on raskas, hidas ja altis myös poliittiselle pelille muun muassa läsnäolotaktikoinnille.

Kun epäluottamuksen juurisyyinä ovat vakavat ongelmat henkilöstöjohtami-

ssa, tilanne on usein vaikea. Henkilöstöjohtamisen epäonnistuminen on yksi keskeisimpiä syitä – ellei keskeisin syy luottamuspuolan syntymiselle.

Kriisiytyneelle työyhteisölle tilanne on painajaismainen: työntekijöitä pyydetään kertomaan tilapäiselle valiokunnalle koke- mistaan epäkohdista, nimellään ja kasvoillaan, kertomusten päättyessä loppujen lopuksi julkiseksi tuleviin asiakirjoihin.

Valiokunnalla taas ei ole juridisesti mitään mahdollisuuksia velvoittaa kertomaan yhtään mitään. Tilanteen selvittäminen voi esimerkiksi työntekijöiden pelosta johtuen osoittautua erittäin vaikeaksi. Henkilöstöjohtamisen epäkohtien ensisijaisena selvittämiskeinona on henkilöstön kuuleminen.

Pahoinvoivissa organisaatioissa tätä on vaikea toteuttaa. Valiokunta ei voi perustaa ehdotustaan pelkästään toisen viranomaisen tekemiin selvityksiin ja perustaa päätösehdotustaan vain niihin, vaikka niistä kävisi selkeästi ja objektiivisesti ilmi johtamisongelmat.

Epäluottamussäännös koskee myös kuntayhtymäjohtajia, kuten maakunta- johtajia. Näissä tilanteissa päätöksenteko on vieläkin haastavampaa, sillä valtuutetut kokoontuvat harvoin, eivätkä välttämättä koe ongelmia omakseen tai tunne työyhteisöä riittävästi. Monikunnallisen

organisaation johtamiseen puuttuminen jää helposti taka-alalle.

Nykyinen epäluottamussäännös on ollut voimassa lähes muuttumattomana 30 vuotta. Sen alkuperäinen tarkoitus oli turvata kunnan hallinnon jatkuvuus ja estää kevyin perustein tapahtuvat irtisanomiset. Mutta onko sääntely enää ajantasainen?

Korkea irtisanomiskynnys ei aina palvele kunnan etua, varsinkaan silloin, kun ongelmat liittyvät henkilöstöjohtamiseen.

ONKO AIKA TARKASTELLA, voisiko sääntelyä kehittää vastaamaan paremmin nykypäivän johtamishaasteita?

Mitä vaihtoehtoja olisi syytä selvittää?

Ensimmäiseksi olisi hyvä katsoa, voisiko määränenemmistövaatimusta laskea läsnä oleviin valtuutettuihin.

Tämä voisi helpottaa päätöksentekoa tilanteissa, joissa valtuutettujen osallistuminen vaihtelee tai valtuutetut taktikoivat läsnäolollaan päätöksentekoa.

Toiseksi olisi pohdittava, voisiko johtajasopimukseen perustuva irtisanominen oikeuttaa matalampaan enemmistöön.

Esimerkiksi 50 prosentin enemmistö voisi riittää, jos sopimuksessa on selkeä ehto epäluottamustilanteesta.

Sitten kolmanneksi olisi selvitettävä, voisiko kuntayhtymän johtajan epäluottamuskynnystä laskea yksinkertaiseen enemmistöön. Tai tulisiko kuntayhtymän johtajaa ylipäätään rinnastaa kuntajohtajaan, kun organisaatiot ovat niin erilaisia?

Kuntajohtaminen on kriittinen osa kunnan toimintakykyä. Siksi on tärkeää, että myös lainsäädäntö tukee toimivaa, vastuullista ja tarvittaessa joustavaa johtamista. Nyt on oikea hetki kysyä, että turvaako nykyinen sääntely enää kuntien etua? Vai pitäisikö sääntelyn muuttua ajan mukana?

ANNALIISA OKSANEN
AULI VALLI-LINTU
JOHANNA SORVETTULA

Kokeneet kuntakonkarit

Olisi hyvä katsoa, voisiko määränenemmistövaatimusta laskea läsnä oleviin valtuutettuihin. Tämä voisi helpottaa päätöksentekoa tilanteissa, jos valtuutettujen osallistuminen vaihtelee tai valtuutetut taktikoivat läsnäolollaan.

Mikkelissä kaikki ihan ok

MONI ASIA ON PÄÄMAJAKAUPUNGISSA hyvin. Kriisikuntarajoja kolkutellut kaupunki sai kertyneet alijäämät kuriin myymällä 49 prosenttia energiayhtiö ESE:stä.

Suunnitelmakauden 2027–29 numerot näyttävät lievää ylijäämää. Tiukka taloudenpito jatkuu tulevina vuosina. Liikkumavara on niin kapea, ettei ikäviin yllätyksiin ole varaa.

Tilanne voi kohentua, jos valtionosuuksia koskevat muutokset etenevät oikeudenmukaiseen suuntaan. Tällä hetkellä negatiiviset sote-erät pienentävät Mikkelin valtionosuuksia edelleen yli 20 miljoonalla eurolla vuodessa.

ODOTUKSIA ON MYÖS HALLITUKSEN tähän saakka kovin kitsaana pysyneeseen itäisen Suomen ohjelmaan. Kriisissä rämpivän valtiontalouden varaan ei kuitenkaan uskalla liioja laskea.

Mikkeli on loistava kaupunki, jolla on kuitenkin puutetta ihmisistä. Väkiluku oli elokuun lopussa 51 611 henkilöä. Kuluneena vuonna väestö on vähentynyt 279 henkilöllä.

Mistä saamme lisää asukkaita ja työpaikkoja? Kasvuohjelmien avainsanoja ovat kansainvälisyys, vesi, turvallisuus, matkailu, kausiasukkaat. Mikkeli etenee nyt aika monella kärkiteemalla, joista ensi talven strategiatyön myötä tulee poimia ne kaikkein vetävimmät.

Mikkeliäisten muistiin piirtyy viime vuosikymmeniltä kaksi piikkiä, jolloin Mikkeliä uudistettiin rytinällä. Toriparkki ja kauppakeskukset Akseli sekä Stella valmistuivat kaupungin ytimeen 15 vuotta sitten.

Toinen vilkkaan rakentamisen kausi viitisen vuotta myöhemmin toi tullessaan muun muassa keskussairaalan uudistamisen, viitostien uudistamisen Juvalle, keskusarkiston, vedenpuhdistamon, Rantakylän koulun, Saimaanportin koulu ja Saimaa Stadiumin.

Mistä ja milloin alkaa Mikkelin seuraava investointibuumi? Onko se Satamanlahden alueen rakentaminen sivupolkuineen vai datakeskukset tai niiden yhdistelmä?

Mikkelissä on julkistettu viisi datakeskushanketta, jotka toisivat toteutuessaan vähintään 300–400 työpaikkaa. Samalla ne edistäisivät merkit-

Kasvaakseen päämajakaupunki tarvitsee terävän strategian.

tävien aurinkovoimalainvestointien toteutumista.

Toivottavasti maan hallitus saarivinsä ojennukseen niin, että investorit voivat luottaa datakeskusten verokohtelun pysyvyyteen. Vaarana on, että data-teollisuus asettuu Ruotsiin ja Norjaan. Tällöin naapurit saavat työpaikat, me puolestamme saamme pohjoismaisten energiamarkkinoitten kautta kohonneet sähkön hinnat.

Onko Natosta ratkaisuksi? Puolustusliitto tuo Mikkelin alaesikuntaan lähivuosina 50 upseeria. Investointeja Karkialammella on luvassa 22 miljoonalla eurolla. Aluetalouteen vaikutus on rajallinen.

Mikkelin imagolle ja kansainvälistymiselle Nato antaa lujasti potkua. Se siivittää puolustusteollisuuden Savo-Defence-klusteria ja Mikkelin asemaa kokonaisturvallisuuden päämajakaupunkina.

USEIMPIA MIKKELILÄISIÄ KIINNOSTAA eniten, millaista elämä Mikkelissä on ensi vuonna. Hyvä uutinen on, ettei suuria muutoksia huonompaan suuntaan ole tulossa. Verot, energian ja veden hinta pysyvät ennallaan.

Puutteet katujen valaistuksessa ja aurauksessa varmasti harmittavat. Suunnitelmakauden lopulla mahdollisesti siintävä kuntaveron maltillinen alennus luo odotusta paremmista päivistä.

Mikkelissä siis kaikki on ihan ok, mutta eihän se saa riittää. Kasvaakseen päämajakaupunki tarvitsee terävän strategian ja jätävän toteutuksen.

TAPIO HONKAMAA

Kaupunginhallituksen jäsen
Keskustan valtuustoryhmän pj.
Mikkeli

Kommentit lyhyesti

KOMMENTTI JUTTUUN HANKINTALAISTA:

Lakiesitys vie lähemmäs hankintadirektiivin määräyksiä, mutta se ei vielä toteuta oikeuskäytännön mukaista vaatimusta osakkaan aktiivisuudesta toiminnan ohjaamisessa. Olisi parempi pyrkiä tilanteeseen, jossa Suomen lain sallima järjesty ei menen EU:n tuomioistuimessa niin.

JOUNI J SÄRKIJÄRVI

KOMMENTTI JUTTUUN KUNTALIITON KÄRHUNEN ODOTETUN UUDISTUKSEN PYSÄHTYMESESTÄ:

"Joku voisi selvittää onko tässä jo perustuslaillinen ongelma, kun ihmiset ovat näin eriarvoisessa tilanteessa eri puolella maata."

Tämä! Olen sitä mieltä, että tässä voisi olla oikeuskanslerille kanneltavaa. Pitäisi selvittää onko tämä nykytilanne enää perustuslain yhdenvertaisuusperiaatteen tai kunnallista itsehallintoa koskevan rahoitusperiaatteen mukainen?

LINDA LEINONEN

Tämä olisi pitänyt saada jo nyt viimeistään tehdyksi. Nykytilanne ei ole millään tavalla kohtuullinen, kun valtakunnan pienimmällä veroprocentilla toimivaa tukee valtio yli 2000 €/asukas ja lähes kaksinkertaisesti asukkaitaan verotamaan pakotettu joutuu tulemaan toimeen neljäsosalla, 500€/asukas.

Tämä on jo johtanut siihen että koulujen ja vaka.n pyörittämisen lisäksi ei juuri muuta voi suunnitella. Joku voisi selvittää onko tässä jo perustuslaillinen ongelma, kun ihmiset ovat näin eriarvoisessa tilanteessa eri puolella maata.

Varmasti taas tullaan esittelemään kuntaliitos, ym. "helppoja"ratkaisuja pienille kunnille, mutta monen kunnan naapuritkin on samassa tilanteessa.

PIENI JA ELINVOIMAINEN

KOMMENTTI JUTTUUN PORVOO JA RAISIO NOUSUVAT KÄRKIKOLMIKKOON:

Tekisi mieli sanoa yksi syy miksi Porvoo on myös päässyt korkealle rankinglistalla. Kaupunkia ei ole pilattu ylikorkeilla tyylittömillä rakennuksilla. Tällaista muukalaisen silmissä tilattuja keskustoja on esimerkiksi Kouvolassa. Oulunkin tuntuu hyvää vauhtia tukemassa joukkoon mukaan. Kaavoitus ja arkkitehtuuri on suuri vetovoimatekijä.

HUBERTUS

Ulla Kaukola on kaupungintalon pyöreän pöydän ääressä useana päivänä viikossa.

Jämäkkä mutta lempeä

Pesunkestävä poliitikko, mutta kuitenkin vasta aikuisena päättäjäksi ryhtynyt Ulla Kaukola on sovussa tehtävänsä kanssa. Suuren Vantaan kaupunginhallituksen tehtävä on iso; monipuolisen elämän- ja työkokemuksen kartuttaneelle Kaukolalle pomon pesti sopii.

Teksti Tiina Ojutkangas **Kuvat** Timo Seppäläinen

Ulla Kaukola tekee mielellään töitä kaupungintalolla Tikkurilan keskustassa. Tänäänkin hän istuu kahvilan pöydässä kaikkine tavaroineen ja vaihtaa kuulumisia ohikulkevien kanssa.

Vantaa on Kaukolalle tuttu ja rakas vaikka ei olekaan synnyinkaupunki. Tasan kolmekymmentä vuotta sitten hän muutti kaupunkiin ja mitäs muuta tapahtuikaan.

– Oikeastaan mä olen aina halunnut lähteä mukaan politiikkaan, mutta se ei ollut ikinä mahdollista. Mä en ollut mikään demarinuori, en ole kuulunut puolueeseen ennen kuin päätin liittyä. Vanhemmatkaan ei olleet aktiiveja politiikassa.

Kansalaisaktivisti Kaukola sanoo olleensa aina. Mennään vuosikymmeniä taaksepäin. Kun Kaukola muutti vuonna 95 Hämevaaraan sata metriä Espoon rajalta, hänestä tuli tiehoitokunnan asiamies. Silloin alkoi itää ajatus politiikkaan lähtemisestä. Kylän läpi kulki tie, jonka nopeusrajoitus oli kolmekymmentä kilometriä tunnissa. Kahdeksaakymppiä kuitenkin ajettiin. Lapset kulkivat kouluun autojen seassa.

– Ajattelin, että tälle tarttee tehdä jotakin ja otin yhteyttä teknisen lautakunnan puheenjohtajaan, otin yhteyttä lehtiin.

Homma ei edistynyt ja Kaukola sai idean:

– Mietin, että mitä pitäisi tehdä ja minäpä soitin Ylen liikennetoimittaja **Esko Riihelälle**.

Ja näin Esko Riihelä ja televisioryhmä tulivat paikalle. Loppu onkin sitten historiaa. Rakennettiin kaksi liikennemympyrää ja asiat alkoivat suttaantua.

Kunnes aika oli kypsä

Politiikka sai kuitenkin odottaa. Ulla Kaukola halusi opiskella ja matkustaa. Lapsetkin oli hoidettava. Piti opiskella vielä toinen tutkinto. Eikä siinä kaikki. Ammattikorkeakoulun opettaja sai soiton kustantajalta, että hänet haluttiin tekemään ruotsin kielen oppikirjoja. Soiton seurauksena seuraavan kymmenen vuoden aikana syntyi neljä kirjaa.

– Vuonna 2012 nuorinkin lapsi oli jo 11-vuotias ja silloin mä sit ajattelin, että lähden kyllä sinne politiikkaan mukaan. Liityin demareihin vaikka en tun-

tenut yhtään ainutta vantaalaista demaria. Mulla oli Lohjalla äärimmäisen hyvä kollega Lackmanin Taina. Hän oli lähtenyt nuorena politiikkaan ja puhuimme paljon yhteiskunnallisista asioista. Jotenkin hän oli ehkä myös se mun esikuvani eikä puoluevalinta ei ollut kovin hankalaa.

Tästä käynnistyi politiikon ura. Vuonna 2012 päätti Ulla Kaukola lähteä ehdolle kuntavaaleihin.

– Mulla oli valtava innostus siihen. Muistan, kun juoksin lähinnä tietenkin omalla alueellani lännessä ja harjoittelin samalla puolimaratonille. Kun koitti lokakuu, mulla oli synttärät, juoksin elämäni ensimmäisen puolimaratonin 49-vuotiaana ja ihme ja kumma pääsin valtuustonkin. Siitä se sitten on lähtenyt.

Alussa tärkeintä oli luottamuksen löytäminen.

– Pääsin silloin tekniseen lautakuntaan ja tarkastuslautakuntaan. Kumpaankaan en olisi halunnut, halusin opetuslautakuntaan. Olen monta kertaa sanonut, että onneksi minua viisaammat ihmiset tiesivät, mihin tuo ”tyttö” kannattaa laittaa.

Vastuut kasvavat

Vuoden 2012 jälkeen ääniä on tullut enemmän ja samalla vastuut ovat kasvaneet. Vuodesta 2018 Kaukola on ollut kaupunginhallituksessa.

– Kun Antti (Lindman) jätti valtuuston puheenjohtajuuden ja Tahvanaisen Säteestä tuli puheenjohtaja, minusta tuli kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja. Viime vaalien jälkeen oli vuorossa hallituksen puheenjohtajuus.

Ulla Kaukola kokee kasvaneensa puheenjohtajuuteen.

– Ja musta se on hyvä asia. On niin paljon taustalla asioita, tunnen ihmisiä, tiedän, miten kaupunki toimii. Kaikki perustuu luottamukseen. Se on asia, jota ei voi liikaa korostaa.

Vantaalla kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävä on osa-aikainen, mutta Kaukolan mukaan tehtävän pitäisi olla kokoaikainen sillä luottamustehtävän ja siviilityön yhdistäminen ei ole aivan yksinkertaista.

”

Ratikka on meille erityisesti pitkän tähtäimen kaupunki-kehityshanke.

– Olin aiemmin sitä mieltä, että ihmisen on oltava mukana normaalissa työelämässä, että ei kadota tattia sinne. Hyvin äkkiä olen nyt mieleni kääntänyt, sillä kaupunginhallituksen puheenjohtajuus vie valtavasti aikaa.

Minkälaista kaupunginhallituksen puheenjohtajan työ sitten on? Ulla Kaukola alkaa hymyillä:

– Se on kivaa. Se on tosi kivaa työtä. Meillä on Vantaan yhteistyö ja fiilis hyvä. Mulla on joka kerta mukava tulla tänne vaikka meillä olisi kuinka vaikeita asioita. Me ollaan niistä aina keskusteltu. Ei ole kähmintää. Jos ei päästä neuvottelemalla yksimielisyyteen, sitten äänestetään.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan työhön kuuluu neuvotella eri puolueiden vetäjien kanssa.

– Tapaan mielelläni ihmisiä myös kahden kesken. Käyn läpi taustoja, että itse ymmärrän paremmin. Mun lempipaikkani on se pöytä, jossa istuttiin, kun tulitte. Se on mun toimistoni.

Ihmiset tulee syömään, ne ei pääse mua karkuun, hymyilee Kaukola. Virallista työhuonetta kaupunginhallituksen pomolla ei ole. Kaupungintalolla kuluu useita päiviä viikossa.

– Olen tottunut tekemään töitä melussakin. En mitään puheluita puhu tai teamsejä, mutta kirjoitan sähköpostit ja kuikuilen, jos näkyy ihmisiä, joille mulla on asiaa.

Kaupunginjohtajan ja valtuuston puheenjohtajan kanssa yhteistyö on tiivistä. Whatsappit toimii ja soitetaan usein.

– Protokolla ei häiritse vaan asiat hoidetaan.

Kotona Vantaalla

Yli 250 000 asukkaan Vantaa on moniulotteinen pääkaupunkiseudun paikkakunta, jolla on monta keskusta, paljon kieliä ja kansallisuuksia. Millainen on Ulla Kaukolan Vantaa?

– Minusta Vantaan 50-vuotisjuhlavuoden teema ”Kotona Vantaalla” oli hieno. Jokaisen ihmisen pitäisi tuntea täällä olonsa kotoisaksi. Meitä on monenlaisia. Ihmiset ovat tulleet eri puolilta. Tää on hieno paikka, luonto lähellä ja keskeinen sijainti. Jatkuvassa liikkeessä. Meillä syntyy lapsia, rakennetaan päiväkoteja ja kouluja. Lapsissa on tulevaisuus.

Huolia on myös Vantaalla, muun muassa tuhansien työpaikkojen katoaminen lentoliikenteestä koronan ja sodan vuoksi. Rakentamisen tyrehtyminen on koskettanut vahvasti. Työttömyyden hoitomenot ovat kymmeniä miljoonia euroja vuodessa.

– On kamalaa, että meillä on alle 25-vuotiaita nuoria, jotka ovat pitkäaikaistyöttömiä.

Verotulot putoaa ja ongelmat kasvaa, jos ihmisillä ei ole oikein koulutustakaan, uuden työn löytäminen on vaikeata. Tulee helposti päihtet mukaan.

Ulla Kaukola uskoo, että ammattikorkeassa kokeilua mentorointimetodia voitaisiin kokeilla Vantaallakin. Parhailaan Kaukola etsii 8–12 mentoria yritys-elämästä korkeakoulutetuille, mutta työttömille muunkielisille.

– Saataisiin meidän muunkielinen väestö paremmin tutustumaan paikallisiin ihmisiin, hankkimaan verkostoja ja työllistymään.

Miten kotouttaminen ja kotoutuminen pitäisi toteuttaa?

– Meidän ei pitäisi joutua tilanteeseen, jossa meillä on jotakin erillistä muunkielisille. Vaan kaikki mitä tapahtuu, pitäisi suunnata ihan kaikille. Jos meillä on jalkapalloseura, toivon, että siellä on mukana eri kulttuuritaustaisia nuoria, kuvailee Kaukola esimerkin kautta.

Vantaan kehittämisestä Ulla Kaukolalla on yksi iso toive, joka liittyy muun muassa ilmastomuutokseen.

– Valtion pitäisi olla paremmin tukemassa isojen kaupunkien liikennettä. HSL:stä alkaa tulla meille kunnille uusi erikoissairaanhoido, jossa on piikki auki. Jotenkin tämä nykyinen malli siitä, miten maksuja kerätään, pitäisi saada purettua. Ei voida olla ainassessa kierteessä, että lippujen hinnat vaan nousee.

Vantaan suuri keskustelunaihe on ollut ja on ratikka. Vantaan valtuusto päätti lopullisesti ratikan rakentamisesta 17. marraskuuta.

– Ratikka on meille erityisesti pitkän tähtäimen kaupunkikehityshanke. Se on kallis, mutta vielä kalliimpaa olisi jättää se rakentamatta. Ratikka on Vantaalle kuin katto- ja putkiremontti vanhalle talolle – välttämätön, jotta arvo säilyy.

Miten sinä kuvailisit Vantaan päätöksentekokulttuuria?

– Neuvottelevaa. Pyritään aina sellaiseen lopputulokseen, että siihen ei tarvitse sata kertaa palata. Musta se on avointa. Yleensä valmistelu on hyvää. Varmaan vähän samanlainen vika kuin muuallakin, että ainakin päättäjä toivoisi, että asioita tuodaan vielä aikaisemmassa vaiheessa käsittelyyn. Aikapula vaivaa joka kaupunkia ja organisaatiota.

Ulla Kaukola toivoo päättäjiltä ääneen puhumista ja ääneen ajattelemista. Hänen mielestään päättäjällä on oltava näkemys.

– Sen ei tarvitse olla ryhmän viimeinen näkemys. Se on tapa edetä kohti päätöksiä.

Peiliin katsomista

Jämäkkä mutta lempeä. Sellaiseksi Ulla Kaukolaa on kutsuttu.

– Kun pystyy katsomaan joka päivä itseään peiliin, se on se ohjenuora. Rehellisyys asioissa.

Ulla Kaukolan yksi salaisuus on hyvät yöunet.

– Mulle on turha soittaa klo 22. Silloin olen jo nukumassa, mutta minut saa aina kiinni aamukuudelta. En tee öisin töitä, nukun aina kunnon unet, syön aina hyvin. Laitan ajatukset ja asiat sellaiseen järjestykseen, että ne ei vaivaa mua yöllä. Paperikalenteri on vastaus kaikkiin ongelmiin.

Ulla Kaukola nauttii työstä ja tekemisestä, siitä, että ollaan liikkeessä. Entäs varsinaiset harrastukset?

– Ainoa mitä ehdin tehdä ja tykkään tehdä on se, että me lähdetään mun miehen kanssa kalaan. Istutaan ihan hiljaa. ■

ULLA KAUKOLA

■ **Ammattikorkeakoulun** opettaja, joka on tehnyt myös kielten oppikirjoja

■ **Filosofian maisteri** ja kauppatieteiden kandidaatti

■ **Vantaan** kaupunginhallituksen puheenjohtaja

■ **Kolmen** aikuisen lapsen äiti

Mulla on joka kerta mukava tulla tänne vaikka meillä olisi kuinka vaikeita asioita.

Älykäs arki, vahvempi tulevaisuus

Kunnissa jokainen päätös vaikuttaa laajasti ihmisten arkeen.

Me Azetsilla autamme varmistamaan, että kuntien talous- ja henkilöstöhallinto toimii ennakoivasti ja älykkäästi. Autamme tehostamaan prosesseja ja tuemme muutosten suunnittelussa ja läpiviennissä.

Azetsin talous-, palkka- ja HR-palvelut kunnille.

- Digitalisaatio, automaatio ja AI prosesseja tehostamaan
- Palkat oikein ja ajallaan miljoonan vuosittaisen palkkalaskelman kokemuksella
- Osaavat asiantuntijat heti apuna

■ Tässä sarjassa kiinnostavat päättäjät esittelevät valtakuntaansa.

Juristi- blogisti ja Juuan luottamus- päättäjä

Sakari Timonen nousi komeetaksi suomalaisten blogistien tähtitaivaalle jo 15 vuotta sitten. Mies tympääntyi helsinkiläisen virkamiesjuristin oravanpyörään ja muutti takaisin kotiseudulleen Pohjois-Karjalaan, Juukaan. Nyt hän on juukalaisten luottamuspäättäjien ykkösketjussa.

Teksti ja kuvat Ari Mölsä

Sakari Timosen tulisieluisista kirjoituksista syntyi legenda jo eläessään, yhteiskuntakriittinen blogisarja Uuninpankkopoika.

Vähäosaisten kyykyttämisestä kirpeästi kertoneen blogin suosio kasvoi räjähdysmäisesti. Ja eipä aikaa-kaan, kun Timonen kiinnitettiin ensin Image-lehden ja sitten Apu-lehden talliin.

Valtakunnallisen toisinajattelamisen Timonen lopetti pari vuotta sitten. Tätä nykyä hän kirjoittaa Itäsuomalainen-lehteen palstan kerran kuussa.

Entisen virkamiesuran suola janotti, ja nykyisin Timonen parantaa maailmaa myös Juuan luottamuspäättäjänä.

Virkamiesura alkoi Maaningalla

Ennen valtakunnallista blogisti-kuuluisuuttaan Sakari Timonen ehti tehdä merkittävän työ- ja virkauran.

Kun Timonen oli suorittanut kunnallistutkinnon Tampereen yliopistossa, hän sai ensimmäisen viransijaisuutensa Maaningasta. Talous- ja suunnittelusihteerin hommissa vierähti kaksi vuotta.

SAKARI TIMONEN

■ **s. 1957**, Juuka

■ **Sosionomi**

(kunnallistutkinto)

1982, Tampereen

yliopisto

■ **Juristi** 1989,

Helsingin yliopisto

■ **Maaningan kunta**,

taloussihteerä 1982-

1984

■ **Vantaan kaupunki**,

sosiaalivirasto,

nuorisohuoltaja ja

sosiaalitarkkaaja 1985-

1987

■ **TVH**, ylitarkastaja

1989-1990

■ **Helsingin kaupunki**,

apulaiskaupungin-

sihteerä 1990-1997

■ **Helsingin kaupunki**,

rakennusviraston

toimistopäällikkö 1998-

1999

■ **Juridiikan**

sekatyömies 1999-

■ **Juuan**

kunnanvaltuuston

ja -hallituksen jäsen

2013-

■ **Liuta jäsenyyksiä**

kuntien yhteistoiminta-

elimissä

■ **Oma blogi:**

Uuninpankkopoika

Saku Timonen (vuodet

2010-2022)

- Ei minusta ole kapinamarssijaksi
maan hallitusta tai Siun sotea vas-
taan. Siitä saa vain flunssan. Mutta
valituksen hallinto-oikeuteen osaan
kirjoittaa. Laki on nyrkkini, sanoo
Sakari Timonen.

JUUAN KUNTA

■ Saaristokunta

Pielisen länsirannalla, Pohjois-Karjalan maakunnassa

■ Kuutostien varrella,

90 km Joensuusta pohjoiseen

■ Perustettu 1868

■ Asukkaita 4100

■ Tunnettu

kiviteollisuudesta

(Tulikivi, NunnaUuni) ja matkailustaan (Koli, Puu-Juuka)

■ Valtuustossa 23

paikkaa: Kesk. 12, SDP 6, PS 2, Kok. 2 ja KD 1

Pian suosiokin alkoi käydä raskaaksi. Kun kirjoitin vähäosaisten tylystä kohtelusta, blogini kommentti-osasto ja sähköpostini menivät tukkoon kaikenkarvaisista hävyttömyyksistä.

– Juuka uskoo turismiin. Koli meillä jo on. Nyt tänne Puu-Juukaan nousee pienhotellikompleksi yksityisellä riskirahalla.

– Näin kuinka kunta pyörii, ja miten vuoden kierto kulkee kunnassa. Kantapään kautta opin pienen kunnan virkamiehen tyylit realiteetit.

– Tärkeimmät työkaluni olivat möhkälekokoinen laskukone ja elämääkin jo nähnyt kirjoituskone. Talousarvioiden laatiminen oli raakaa työtä. Ei ollut excel-taulukoita.

– Kunnallistutkintoon sisältyy paljon juridiikankin päättämistä. Timonen jäi koukkuun.

– Ajattelin, että jos en hakeudu oikeustieteelliseen lakia lukemaan, kadun sitä loppuikäni.

Ja niin jäi Maaninka miehen selän taakse.

Virkamiesura päättyi Helsingissä

Helsingin kaupungin palkkalistoille Timonen kulkeutui sattuman kautta.

– Lakia lukiessani kiertelin paljon Helsingin hallintokortteleiden ympärillä. Ajattelin, että tuollahan voisi olla kivaa. Ehkä siellä voisi soveltaa Maaninkan viisauksia.

– Kun sitten eteen osui virkailmoitus kansliasihteen paikasta Helsingin kaupunginkansliassa, se oli menoa.

– Vajaan vuoden sisäänajon jälkeen minut nimettiin apulaiskaupunginsihteeriksi. Raadoin kaupunginhallituksen sihteerinä ja valmistelijana. Esimerkiksi Finlandiatalon kalliit ja sotkuiset saneerauspäätökset kummittelivat pöydälläni vuosikautia. Ei naurattanut.

– Siinä meni samassa sumussa kymmenen vuotta. Pitkiä päiviä, ja kokouksia yötä myöten. En aina tiennyt, onko kesä vai talvi.

Timonen siirtyi vielä reiluksi vuodeksi rakennusvirastoon toimistopäälliköksi.

– Samaa oravanpyörää sekin oli. Lopulta tajusin, että tämä touhu ei ole minua varten. Oli tehtävä isoja päätöksiä.

Ja niin jäi Helsinki miehen selän taakse.

Paikka, josta näkee tarkemmin

Sakari Timonen ei haahuile. Hän kulkee omia polkujaan. Hän on oman elämänsä herra.

Päätös paluumuutosta kotiseudulle Pohjois-Karjalaan ja Juukaan oli helppo.

– Olen koko elämäni viettänyt lähes kaikki kesät Juuassa. Olin henkinen juukalainen myös Helsingin hallintopalatseissa.

– Muuan helsinkiläinen työkaverini oli käynyt elokuvissa ja nähnyt juukalaisen Heikki Turusen romaaniin perustuvan ja Markku Pölösen ohjaaman elokuvan Kivenpyörättäjän kylä. Heti seuraavana aamuna hän sanoi leikillään, että nyt hän ei enää yhtään ihmettele miksi olet semmoinen kuin olet.

Timonen antoi itselleen luvan ja aikaa mietiskellä seuraavia siirtojaan.

Aluksi hän toimi paikallisen työttömien yhdistyksen toiminnanjohtajana.

– Se oli – kliinisen virkamieselämän jälkeen – todellinen opintomatka ihmisyyden ytimeen.

Välillä hän piipahti virkamiehen hommissa maistraatissa. Myös sekalaisia oikeudellisia toimeksiantoja alkoi ärhäkälle juristille siunaantua sen verran mukavasti, että elämässä oli taas mieli ja sopiva tahti.

– Palasin henkiseen kotiini. Täältä Juuasta näkee kaiken, koko maailman, paljon tarkemmin.

Kyläraitti tosin ei enää ollut entisensä.

– Suurin osa koulukavereistani oli muuttanut pois. Jäljelle jääneistä tutuista moni oli alkoholisoitunut.

Kun Timonen oli aikansa seurannut elämänmenoa uudesta näkökulmasta, hän tarttui kynään. Ja se kynä oli – ja on yhä – terävä.

Uuninpankkopoika räjäyttää pankin

Sakari Timonen on aina lukenut paljon, laidasta laitaan. Hän on uutisten suurkuluttaja.

– Sisäinen koneeni ryhtyi imuroinnin lisäksi myös puhaltamaan. Sanat alkoivat pulputa, ja tekstiä syntyi.

Syntyi blogi Uuninpankkopoika Saku Timonen. Kirjoitusten räväkyys ja painava sisältö nostivat Timosen suomalaisten blogistien eliittiin kertaheitolla.

Myös lehtitalot huomasivat tämän. Timonen ostettiin ensin Image-lehden ja sitten Apu-lehden blogistiksi. Apu-lehden artikkeleilla oli jopa puoli miljoonaa lukijaa.

Hänestä tuli valtakunnan virallinen sivullinen, toisinajattelija.

Timonen tietää julkisuuden nurjasta puolesta yhtä ja toista.

– Suosio tuntui aluksi, tietysti, kutkuttavalta. Mutta pian sekin alkoi käydä raskaaksi.

– Kun kirjoitin vähäosaisten tylystä kohtelusta, blogini kommentti-osasto ja sähköpostini menivät tukkoon kaikenkarvaisista hävyttömyyksistä. Ei sitä ihminen ikuisesti jaksa katsella.

Tätä nykyä Timonen kirjoittaa vain kerran kuukaudessa Itäsuomalainen-lehteen. Kirjoittamisen ehtona on, että tekstejä ei ikinä panna maksumuurin taakse.

Kunnallispolitiikkaan vähän vahingossa

Kohublogisti Uuninpankkopoika lateli piikikkäitä havaintojaan armotta myös omasta kotikunnastaan, Juuasta.

Hänestä tuli yllättäen profeetta myös omalla maalallaan. Juukalaiset lukivat Timosen tekstejä ahkerasti ja enimmäkseen pitivät niistä. Demarit pyysivät häntä ehdokkaakseen vuoden 2012 kunnallisvaaleihin.

– En omasta mielestäni ole ikinä ollut julkinen puolueihminen. Virkatyössäni ainakaan en ollut politrukki millimetrin pätäkääkään. Sydämeni tosin muistuttanee demarin sydäntä.

Juukalaiset ovat pitkämuistisempia kuin Timonen itse.

– Minua muistutettiin hienovaraisesti, että vanha demari sinä olet. Olin kuulemma joskus 1970-luvulla ollut kouluneuvoston jäsen sosiaalidemokraattien lipun alla.

Timonen keräsi ensimmäisissä vaaleissaan ääniä toiseksi eniten koko kunnassa.

– Äänisaaliiseeni vaikutti kirjoittelemiseni lisäksi taatusti myös se, että olen kylän entisen taksiautoilijan poika.

Poliitikko – muista tonttisi rajat

Nykyisin Timonen on Juuan kuntaelämän ytimessä – sosiaalidemokraattien valtuutettu ja hallituksen varapuheenjohtaja.

Vankka työkokemus ja juristitausta pitävät poliitikon jalat maassa.

– Päätösten on oltava avoimia ja selkeitä – ja niiden on perustuttava lakiin. Ihan kaikki eivät sitä aina jaksu muistaa.

– Luottamuspäättäjän on tiedettävä tonttinsa rajat. Luottamusporukka tekee isot linjaukset, ja kunnan palkolliset hoitavat käytännön asiat. Työnjaon on oltava kristallinkirkas.

– Timonen tietää, että Juuka on suomalaisittain melko poikkeuksellinen kunta. Vaikka valtuustossa on väkeä poliittisen kartan laidasta laitaan, riitaa haastavaa remusakkia ei päättäjäporukasta löydy.

– Juuan vahvuus on Juuka-puolue. Kaikki sen puolueen tietävät ja tuntevat, mutta kukaan ei ole sitä nähnyt. Se toimii näkymättömyyspulverin alla.

– Kaikki tajuavat, että hoidamme pienen yhteisön yhteisiä asioita. Irtopisteiden kerääjille ei ole yösijaa. Rähjäminen olisi silkkaa ajan tuhlaamista.

Juuan valtuustossa ja hallituksessa ei siksi juuri äänestetä.

– Jos joku esitetty linjaus ei jotakuta miellytä, äänestämme sen saman tien alta pois ja menemme kahville sulassa sovussa. Selkäänpuukottajia täällä ei ole.

Juuka-meininki on vientituote

Sakari Timonen sanoo, että Juuan hallintokulttuuri on viime vuosina muuttunut parempaan suuntaan dramaattisella tavalla.

Virkajohtajansa Juuka valitsee tiukoin ammatillisin kriteerein. Jäsenkirjoja ei kysellä – eikä niitä valituilla ole usein ollutkaan.

Viitisen vuotta sitten Juuan kunnanjohtajaksi valittu Henri Tanskanen on hallintotieteiden maisteri ja puhdasoppinen ammattijohtaja.

Tanskanen kirjoitti heti ensi töikseen – luottamusjohdon sparraamana – kunnan vanhan hallintosäännön täysin uusiksi.

Edellinen hallintosääntö oli täynnä reikiä ja muinaismuistoja 1980-luvulta. ”Näin täällä on ainakin ennenkin tehty” -ajattelu pantiin romukoppaan.

– Täällä oli paljon suullisia sopimuksia maanomistajien ja kulttuuriväen kanssa. Ei sellainen peli vetele tänä päivänä. Kunnan toiminnan on oltava avointa ja tasapuolista.

– Viranhaltijoiden julkista päätösvaltaa oli delegoitu jopa työsuhteisille. Delegointipäätöksiä oli myös ketjuttettu. Laillisuusvinkkelistä ne olivat pahoja munauksia.

Timonen toivottaa kaikki Juuka-puolueesta ja Juuan uudesta hallintokulttuurista kiinnostuneet tervetulleeksi kylään ja opintomatkalle.

– Juuka-meininki on vientituote. ■

Kunnan oma luksustason kuntosali on Sakari Timosen lempipaikka viitenä aamuna viikossa.
– Tasokkaat hyvinvointipalvelut ovat meillä halpoja. Minulle tämä lysti maksaa 90 euroa vuodessa.

"Kysyin, onko minun

Kun Juuan nykyinen kunnanjohtaja **Henri Tanskanen** (kuva) aloitteli virassaan 2021, häntä pelotti vain yksi asia.

Hän soitti edeltäjälleen, Pohjois-Karjalan maakuntajohtajaksi siirtyneelle Markus Hirvoselle ja kysyi: ”Tuleeko minulle vaikeuksia sen kovasanaisen blogisti-Timosen kanssa?”

Hirvonen lausui rauhoittavat sanat: ”Ei, ei Sakua tarvitse pelätä. Hän on tosi hyvä tyyppi, lempeä ja asiallinen mies. Tulette taatusti toimeen keskenänne.”

Juristi-blogisti ja Juukan luottamuspäättäjä

Somen alkku 15 vuotta sitten oli blogien kulta-aikaa, mutta siellä oli juristin kokoinen aukko. Lainsäädäntöä koskevat jutut olivat maallikoiden kirjoittamia ja vilisivät virheitä. Niiltä ajoilta ovat vieläkin peräisin esimerkiksi monet maahanmuuttajien tukia koskevat kuvitelmat.

Lisäksi ajattelin usein, että oikein kirjoitettu, mutta itse olisin osannut sanoa tuonkin asian paremmin.

Blogien kirjoittaminen antoi minulle helvetisti työtä, mukavasti rahaa, kalkkeumia reisivaltimoihin ja kaksijakoisen maineen.

Joidenkin mielestä olen Suomen v....maisoin mies, ja yksikin kommentini iltapäivälehtien fb-sivulla laukaisee yhä hillittömän raivon.

Joidenkin toisten mielestä taas olen ollut ilahduttavan selkeäsanainen. Joka kesä joku turisti tunnistaa minut ja kiittää kädestä pitäen.

Olen luultavasti myös vaikuttanut erinäisten asioiden kulkuun.

Esimerkiksi Sipilän hal-

lituksen kiky lisäsi kunnan työntekijöiden työaika ilman lisäpalkkaa. Me päätimme silloisen kunnanjohtajan **Markus Hirvosen** kanssa, että Juuassa työajan lisäyksen saa käyttää vapaaehtoiseen työpaikkaliikuntaan.

KT Kuntatyönantajat sanoi, että ei käy, mutta me sanoimme, että KVTES:n mukaan käy.

Pikkulinnut kertovat, että KT oli salaa myöntänyt meidän olevan oikeassa, ”mutta kun se Timosen blogi on niin suosittu, ja pelottaa että muut kunnat tekevät saman ja koko kiky vesittyy siltä osin”.

Nopea nousu tuntemattomuudesta julkisuuteen oli hämmäntävää.

Varmistaakseni ettei kusi nouse päähän annoin hyvin niukasti haastatteluja ja tein selväksi, että kotia, vaatekaappia, yksityiselämäni ja naapurin kissaa en omanani julkisuuteen esittelen enkä lähde tv:n panelistiksi.

Olen huomannut, että se oli viisas päätös.

saanut kuntansa luottamusväeltä sekä tukea että työrauhan. Erityisesti hän kiittelee – Timosen tavoin – Juuka-puoluetta.

– Olen puhdasverinen byrokraatti, operatiivinen virkamies.

– Yhtenäinen ja toinen toistaan kunnioittava luottamusväki, Juuka-puolue, on virkamiehelle taivaan lahja. Minun on täällä helppo toimia.

validia

Uudistumisen aika on nyt – sote-alan tulevaisuus rakennetaan yhdessä palveluinnovaatioilla ja teknologialla

Väestön ikääntyminen, työvoimapula ja julkisen talouden paineet pakottavat meidät tarkastelemaan rakenteita uudelleen. Samaan aikaan, kun asiakkaiden tarpeet monimuotoistuvat, yhä useampi tarvitsee yksilöllistä, joustavaa ja kokonaisvaltaista tukea, joka yhdistää asumisen, hoivan ja arjen osallisuuden.

Muuntautumiskykyiset palveluyksiköt voivat palvella useita asiakasryhmiä saman katon alla, ja digitaaliset ratkaisut tuoda tuen asiakkaan arkeen juuri silloin, kun sitä tarvitaan.

Palveluinnovaatio ja teknologinen uudistuminen eivät ole erillisiä ilmiöitä, vaan toisiaan vahvistavia voimia. Niiden kautta voimme kehittää uusia hoivan ja asumisen malleja, joissa palvelut mukautuvat ihmisen ympärille, ei päinvastoin. Tämä edellyttää kuitenkin vahvaa sitoutumista yhteiskehittämiseen julkisen ja yksityisen sektorin välillä.

Sote-alan tulevaisuus ei synny uusista seinistä, vaan uudesta tavasta nähdä, kehittää ja käyttää sitä, mitä meillä jo on – ihmisten, yhteisöjen ja teknologian voimavaroja.

Riikka Haachtela,
liiketoimintajohtaja

**ASUMINEN | HENKILÖKOHTAINEN APU |
KUNTOUTUS | LASTENSUOJELU |
PÄIVÄTOIMINTA**

pakko pelätä sitä miestä”

Tänään Tanskanen tunnustaa, että hän tuntee jopa vissiä sukulaissieluisuutta Sakari Timosta kohtaan.

– Sakulla on vankka virkamiesura takanaan, ja hän tuntee kunta-alan lainsäädännön. Hänellä on jalat tiukasti juridiikassa – hän ei koskaan esitä eikä vaadi sellaista mihin laki ei taivu.

– Meillä on sama taajuus, puhumme samaa kieltä.

Puolueisiin sitoutumaton virkamiesuudistaja on

”Sellainen olisi täydellinen kotiseutu”

Kuntalehden Viisi kysymystä -sarjassa tunnetut suomalaiset kertovat elämänsä tärkeistä paikkakunnista, kunnista ja kylistä. Tässä osassa elämänsä kyliin palaa Ylen uutisankkuri Petteri Löppönen.

Teksti Leena Hirvonen **Kuva** Markus Sommers

❶ Seuraat päivittäin uutisia eri puolilta Suomessa, mutta millä seudulla on sinulle itsellesi erityinen merkitys Petteri Löppönen?

– Sydämessäni on erityisen lämpöiset koloset kahdelle suomalaiselle seudulle. Toinen on synnyinseutuni Pirkanmaa ja tarkemmin Orivesi, jossa vietin lapsuuteni ja nuoruuteni. Tuo kumpuileva pohjoishämäläinen maisema soi sielussani ainutlaatuisen kauniina. Mutta ehkä lienen tässäkin suhteessa hieman outo!

❷ Missä juuresi ovat?

– Siitä huolimatta, että olen rääkäissyt ensimmäisen kerran kuuluvasti sarjakuvapitäjä Mämmilässä, koen sydänjuuriltani olevani kuitenkin Etelä-Savosta, Puumalasta ja siellä pienestä Ryhälän kylästä. Ryhälän kylässä sijaitsee isäni synnyinkoti. Ei ole sellaista kertaa, etteikö sydämeni lämmöstä nyrjähtäisi, kun auton nokka kurottelee isäni kotikylän rajamaita kesämökkimatkan lähetessä päätepestettään. Ryhälä muistuttaa minua myös siitä, kuinka isovanhempieni Suomi onnistui selviämään paitsi uhrauksilla myös sinnikkäällä väänöllä kohti tulevaisuuttaan. Siinä on meille tässä hetkessä asennetta opittavaksi.

❸ Miten juuresi tai kotiseutusi näkyvät sinussa ja elämässäsi?

– Suhteeni synnyinseutuun on päässyt harmittavasti rapautumaan, sillä elämän polut ovat kulkeneet jo pitkään muissa maisemissa. Oikeastaan suhde on enää lähinnä pankkiini! Mutta oikeasti, Oriveden seutu kulkee minussa esimerkiksi tavassani puhua: puhekieli on melko puhtaanlainen, vahvaa murretta ei sieltä ole tarttunut jäänyt. Tamperealaisen puheenparren vään-

täminen käy tosin melko lailla helposti, kuten kanssakulkijani ovat ehkä saaneet huomata. Savokin kuuluu sävyssä. Luikautan ”miän” aika sukkelaan, vaikka olen Hämeessä varttunut. Sanokaapa nyt, mitä siitä tulee, kun yhdistetään hämäläisyys ja eteläsavolaisuus yhteen immeiseen? Voiko olla yhtä aikaan vaatimatonta ja harkitsevaa sekä letkeä ja nopea? Tässä sitä ollaan.

❹ Mikä paikka on sykehdyttänyt sinua erityisesti?

– Oulu! Ehdottomasti Oulu! Jo ensimmäisellä käyntikerralla ällistyin siitä valtavasta polkupyörien määrästä ja vahvasta pyöräilykulttuurista. Oulu edustaa minulle myös vahvaa uskoa omaan pystyvyyteen, vetovoimaan ja tulevaisuuteen, ei haittaa, vaikka sijaittaisiin etäällä etelän kaupungeista ja valtavirrasta. Oululainen identiteetti kantaa valoisaa soihtua! Ei vaadita montaa sanaa, kun jo toisensa löytäneet ”kärpät” virkkovat, että ”nuin” mennään ja että montako ”kilua” tarvitaan jauhoja. Upea kaupunki, upeita ihmisiä.

❺ Millainen olisi unelmiesi kotiseutu, sellainen täydellinen kylä tai kaupunki?

– Haluaisin, että tulevilla polvilla olisi mahdollisuus katsoa aamujensa kajoa ympäristössä, jossa ihmiset arvostavat toisiaan, ihan jokaista ja näkevät lähimmäisen tasavertaisena turvallisessa ympäristössä.

– Täydellinen asuin ympäristö tarjoaisi tarvittavat palvelut tarpeeksi helposti, kunta uskaltaisi katsoa ja rakentaa tulevaisuutta kohti yhteistä yhä parempaa hyvää. Päättäjät näkisivät suuren arvon visertävällä ympäristöllä, jossa myös meille tuiki tärkeät nelijalkaiset sekä vedenelävät voisivat elää immeisten kanssa hyvässä sovussa. Sellainen olisi täydellinen kotiseutu.

”

Oulu!
Ehdottomasti
Oulu!

KUKA:

PETTERI LÖPPÖNEN

■ **Syntynyt** Orivedellä, asuu Vantaalla.

■ **Suomalainen** uutistoimittaja.

■ **Työskennellyt** Yleisradiossa vuodesta 1995.

Petteri Löppönen
ja parsonrusseli
Harry kävelylenkillä
Vantaalla.

Katastrofireportterien
työ vie vauhdilla
Suomen laidasta
laitaan.

Suomi – tuhansien katastrofien maa

"Kohde näkyvissä!" -huudahdus on lennähtänyt ilmoille katastrofireportteri Jyrkin suusta kuluneen vuoden aikana ympäri maata. Reportteri on kiertänyt ympäri Suomea paljastamassa pieniä ja suuria kunnallisia katastrofeja.

Teksti Jyrki Liikka, Tiina Isotalus

Vajaa vuosi sitten laturaivo nosti verenpainetta Kittilässä. Seudulla lomaillut jalkapallojumala **Cristiano Ronaldo** perheineen nimitäin käveli hiihtoladulla. Lisäksi hän veti ladulla perässään pulkkaa, jossa istui yksi hänen lapsistaan.

– Perkeleen latukävelijä, totesi eräskin paikkakuntalainen.

Kävely huolellisesti tampatulla ladulla aiheutti trauma, joiden ilmenemismuotoja olivat masennus, ahdistus ja psykoosi. Ronaldon tempauksen vuoksi muutkin kuin kittiläläiset hiihtivät kohti kriisi- ja traumaterapeuttien vastaanottoja, jotka ovat jo ennestään täynnä.

”On se jo kyllä!”

Kannuksen liikennehypyrässä on jotain yhtä kammottavaa kuin Bermudan kolmiossa. Eräänä toukokuisena yönä farmariauto törmäsi liikennehypyrään: pakoon rientäneet neljä känniläistä tavoitettiin lopulta pesäpallokentän pukukoppirakennuksen takaa. Kiitos **Tahko Pihkalalle**, suomalaisen pesäpallopukukopin keksijälle, jota ilman nelikko saattaisi vieläkin olla hukassa.

Yksinäinen rattijuoppo päätyi hankin Kannuksen ”lähes ainoaan liikennehypyrään”.

– Nähtävästi on kovaa vauhtia menty, kun auto on saatu sinne noinkin eksoottisesti, kertoi komisario **Tomi Mansikkamäki** Pohjanmaan poliisista.

Paljonpuhuva on myös Mansikkamäen toteamus:

– Sanotaanko, että jos kylän lähes ainoaan liikennehypyrään saadaan auto asemoitua tuohon tyyliin, niin on se jo kyllä...

”

Nähtävästi on kovaa vauhtia menty, kun auto on saatu sinne noinkin eksoottisesti.

Haapaveden antiklimaksi

Haapavedellä asukkaat saivat äänestää, miten 10 000 euroa käytettäisiin. Äänestyksen voitti nyt kaukana rannasta suihkuvara lähde, jota on kutsuttu muun muassa puutarhaletkuksi ja bideesuihkuksi.

Kaupunginjohtaja **Esa Jussilan** mukaan suihkulähteen pieni koko tuli yllätyksenä kaikille, sillä tavoitteena oli hankkia näyttävä suihkulähde.

Muutostöiden jälkeen vesisuihkun pitäisi kohota kolmen metrin sijasta yhdeksään metriin. Silloin kauempaakin saapuvat turistit voivat ihastella suihkulähdettä kauempaa.

Äänekoskella Koulunmäen monitoimiareenan koripalloteline on antanut kasvot ilkeälle. Mediatietojen mukaan ”joku” on roikkunut telineessä ja taustalevy on rikki.

Koripalloteline sijaitsee noin kolmen metrin korkeudessa. Tämä

tarkoittaa sitä, että ilkeällä tekijä on vähintään koripalloilija **Lauri Markkasen** mittainen ihmistä.

Myös Rantaviidakko-leikkipuiston ilta- ja yöaikainen käyttö on aiheuttanut järjestyshäiriöitä. Kaupunki muistuttaa, että sen leikkipuistoja ei saa käyttää ilta- ja yöaikaan.

Kaupungin omaisuutta on rikottu muuallakin ja roskiksia on sytytetty palamaan. Tänä vuonna ilkeältä on maksanut kaupungille yli 30 000 euroa. Äänekoski on Ruotsin tiellä!

Ilman kristallipalloa tai transsiin vaipuneita shamaaneja emme voi tietää, mitä ensi vuosi tuo tullessaan. Varmaa on kuitenkin se, että kun korviimme kajahtaa ”Kohde näkyvissä!”, laskeutuu reportterimme uskollinen helikopteri kuntalaisia liikuttavan katastrofin äärelle.

Päättävät elimet -podcastin lentävä reportteri Jyrki Liikka on antennit valmiudessa katastrofin äärellä. Kuvat: Tommy Pohjola ja Pixabay.

Kuuntele Päättävät elimet! Löydät sen Spotifystä, Apple Podcasts -palvelusta ja muilta alustoilta.

Seuraa Päättävät elimet -podcastin sisältöjä ja tekemistä myös somessa.

MAINOS

Puhdasta mukavuutta matonpesuun.

Kysy lisätietoja ja pyydä tarjous!

Antti Matonpesulaat ja mattomankelit

SUOMEN SÄILIÖNPÄÄTY OY

Pinotie 7
33470 YLÖJÄRVI

Puh (03) 3484666

www.sailionpaaty.com
info@sailionpaaty.com

Miten turvataan rakentava ilmapiiri?

Kärjistynyt keskustelukulttuuri haastaa kuntien luottamushenkilöiden sananvapautta. Kuntaliiton päivitetty hallintosääntömalli korostaa puheenjohtajien velvollisuutta puuttua epäasialliseen käytökseen ja ylläpitää rakentavaa keskustelukulttuuria, kirjoittaa Kuntaliiton juristi Anu Rätty.

Tänä päivänä poliittista keskustelua käydään paitsi valtuustosalissa, myös yhä enenevässä määrin sosiaalisen median alustoilla. Kuka nokkelimmin osaa teilata toisten esityksiä ja nostaa omaa agendaansa, tuntuu saavan eniten huomiota. Sosiaalisen median kuplissa voi ympäröidä itsensä samanmielisillä, jolloin oma totuus alkaa näyttää järkevimmältä. Samalla korostuu me ja muut -vastakkainasettelu: ”nuo toiset” eivät ymmärrä eivätkä ansaitse asiallista vasta-argumentointia.

Pian voidaankin olla tilanteessa, jossa yksi osapuolista kokee kyseessä olevan henkilön kohdistuvaa häirintää tai muuta epäasiallista käyttäytymistä. Näiden tapausten käsittelyssä olemme Kuntaliiton lakiyksiköstä saaneet antaa ohjeita useita kertoja.

Kunnallisissa päätöksenteossa tulisi muistaa ajatella kunnan kokonaisuutta. Kunnan tehtävänä on kuntalain mukaan edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut.

Lain tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa, mikä edellyttää yhteistyötä yli puoluerajojen.

Politiikka on ihmisten välistä yhteistyötä: kompromisseja ja erilaisten näkemysten yhteen sovittamista parhaalla mahdollisella tavalla kunnan ja kuntalaisten eduksi.

Yhdessä demokraattisesti tehtyihin päätöksiin sitoudutaan.

Luottamushenkilön käyttäytymissääntö on kirjattu kuntalakiin, jonka mukaan luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Käyttäytymissäännös on ymmärretty toi-

minaohjeeksi, joka korostaa luottamushenkilötoiminnan moraalisia ja eettisiä arvoja. Kuntaliitossa on perinteisesti tullut, ettei säännöksen rikkomisesta voi sellaisenaan seurata oikeudellisia sanktioita. Sen sijaan esimerkiksi virkarikos- ja kunnianloukkaussäännökset koskevat myös luottamushenkilöitä. Toisinaan niidenkin soveltumista joudutaan arvioimaan.

Koventuneeseen kielenkäyttöön on mahdollisuuksia puuttua. Ensinnäkin kunnassa voidaan laatia yhdessä sovittuja eettisiä toi-

Kunnalla on velvollisuus puuttua epäasialliseen ja loukkaavaan käyttäytymiseen.

mintaperiaatteita tai käyttäytymissääntöjä, kuten viime vuosina yleistyneitä turvallisemman tilan periaatteita.

Toiseksi toimielinten puheenjohtajalla on toimivaltuudet puuttua epäasialliseen kielenkäyttöön suoraan lain nojalla. Puheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä ja pitää huolta järjestyksestä toimielimen kokouksessa kuntalain mukaisesti.

Jos käytöksellään häiritsee kokouksen kulkua, puheenjohtajan tulee kehottaa käyttäytymään asianmukaisesti ja käyttämään asiallista kieltä. Jos kehotusta ei noudateta, puheenjohtaja voi määrätä hen-

kilön poistumaan. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai viime kädessä lopetettava kokous.

Luottamushenkilöillä on kuntalaissa turvattu puheoikeus käsiteltävänä olevassa asiassa. Häntä suojaa myös perustuslain sananvapaussäännös. Vapauteen sisältyy kuitenkin myös vastuuta. Luottamushenkilön toimenhoitovelvollisuus pitää sisällään sen, että hän tehtävän vastaanotettuaan sitoutuu yhteisiin menettelytapoihin ja käyttäytymissääntöihin.

Vaikka ei vielä oltaisi aivan lähellä kunnianloukkauksen tai muun rikoksen tunnusmerkistöä, on kunnan omiin toimintaperiaatteisiin tai käyttäytymissääntöihin vetoaminen seuraava askel, kun pelkkä kehoitus ei riitä. Kunnalla on velvollisuus puuttua epäasialliseen ja loukkaavaan käyttäytymiseen, vaikka kyse olisi luottamushenkilöiden välisistä erimielisyyksistä eikä työturvallisuuslaki tulisi sovellettavaksi, kuten viranhaltijan ollessa osapuolena.

Jotta kunnassa voitaisiin tehdä kunnan kokonaisedun mukaisia päätöksiä demokraattisesti, tulee kaikkien luottamushenkilöiden voida turvallisesti osallistua yhteisistä asioista keskustelemaan ja päättämiseen.

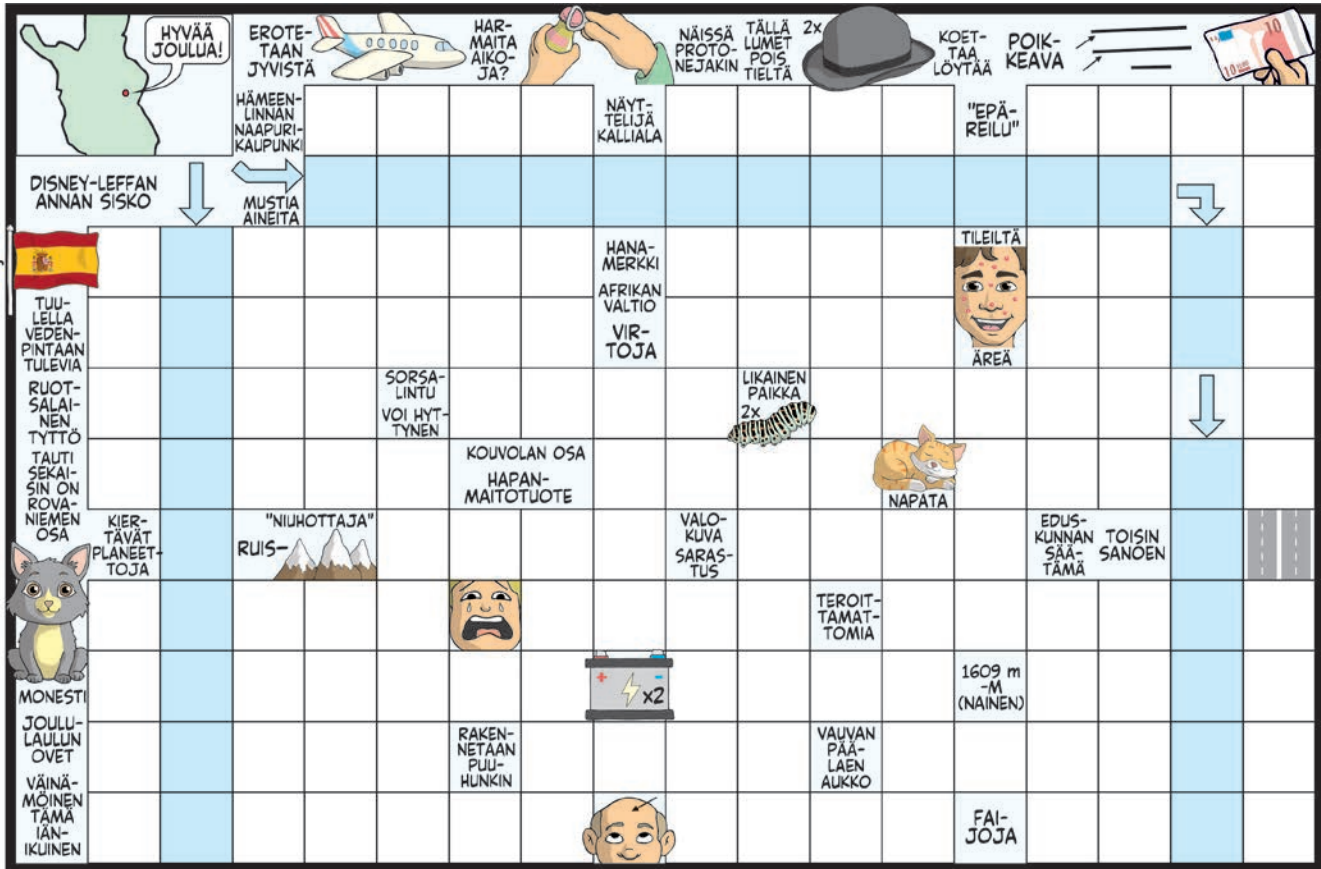
Kuntaliiton vastikään päivitettyssä hallintosääntömallissa on korostettu toimielimen puheenjohtajan roolia avoimen ja kannustavan keskusteluilmapiirin mahdollistamisessa. Myös Työturvallisuuskeskus on päivittänyt oppaansa Epäasiallisen käytöksen käsitteleminen luottamuselimissä.

Lisäksi Kuntaliitto on vastaamassa neuvonnan kasvaviin tarpeisiin valmistelemalla ohjetta luottamushenkilöiden välisiin häirintätilanteisiin.

Anu Rätty
Kirjoittaja on Kuntaliiton juristi

www.sanaris.fi / laadinta ja toteutus Toni Pitkälä

MAINOS

Jäljitä kuntasi EU:n maatalous- ja maaseuturahoitus

Suomen pinta-alasta 95 % on maaseutua.
Maaseutu on siis jokaisen suomalaisen kunnan asia.

Miten teidän kuntanne on hyödyntänyt EU:n maatalous- ja maaseuturahoitusta? Paljonko maaseuturahoitusta teidän kuntaanne on saatu?

Tutustu kuntasi maaseutukoostumukseen!

Lue lisää QR-koodin kautta
tai vieraile osoitteessa:
maaseutuverkosto.fi/kunta-koonti/

maaseutu.fi

Euroopan unionin
osarahoittama

STUDIO LINJAT

"Premium Teams"

Se on kuin tuttu Teams, mutta toteutettuna studio-olosuhteissa ammattilaisten avulla – laadukkaasti ja vaikuttavasti.

"Premium Teams" voi olla esimerkiksi koulutus, sisäisen viestinnän tilaisuus tai muu tärkeä tapaaminen, jolloin laadukkaalla valaistuksella, äänenlaadulla ja toimivalla tekniikalla on väliä.

"Premium Teams" toteutetaan aina Studio Linjojen studiotiloissa Kalliossa. Saat Teamsista tallenteen mukaasi.

**Soita ja pyydä tarjous:
Janne Aulavuori 050 479 7341
janne.aulavuori@studiolinjat.fi**

**Katso eri tuotantojen
esimerkkihinnat**

